

Berättelser om Ukraina

Om konstruktionen av narrativ i FN:s Säkerhetsråd

Sofia Andersson

Abstract

The conflict in Ukraine is not only a conflict in a strictly traditional or material sense, in terms of a quest for territory or over military power. Rather, it is a conflict where the battlefield is located in the United Nations Security Council, and the battle is a verbal war between ambassadors and diplomats about conflicting narratives and how the conflict should be defined. In this thesis, a post-structural understanding of language and power is emphasized and a narrative analysis is conducted of the material, which consists of verbatim protocols from meetings in the chamber of the UN Security Council. The theoretical and analytical framework consists of the concepts of narrative, images of threat, (in)security, representations of identity and othering. The narrative analysis depicts a story about a humanitarian crisis, and one of military aggression, which sets out in the past and in the present, as well as in the future.

Keywords: narrative, (in)security, images of threat, identity, othering, Ukraine, Russia, official discourse

Number of words: 17679

Innehållsförteckning

1	Introduktion	1
1.1	Syfte och frågeställningar	2
1.2	Avgränsningar	2
1.3	Uppsatsens disposition.....	3
2	Tidigare forskning	4
2.1	Studier om narrativ	4
3	Metod: Narrativanalys och diskurs.....	7
3.1	Vetenskapsteoretiska utgångspunkter	7
3.1.1	Ontologi i korthet.....	7
3.1.2	Språkets status och konstruerande makt	8
3.1.3	Diskursiv epistemologi och identitetsbegreppet	9
3.1.4	Konstruktionen av makt.....	10
3.2	Vad är narrativ och diskurs hur kan de analyseras?.....	10
3.3	Intertextualitet	11
3.4	Forskningsdesign	13
3.5	Material	14
3.5.1	Från texter till diskurs och narrativ	14
3.6	Metodologiska utmaningar och styrkor och motivering av metod	15
3.7	Från metod till teori	16
4	Analytiskt och teoretiskt ramverk.....	18
4.1	Narrativ	18
4.2	(o)Säkerhet	19
4.3	Identitet	21
4.3.1	Representation av identitet.....	21
4.3.2	Andrafrifering.....	23
4.4	Hotbilder	25
4.5	Från teoretiskt ramverk till analys	27
5	Analys: En humanitär intervention eller militär aggression?	28
5.1	Debattens kontext	28
5.2	Representation av identitet och andrafrifering	31
5.3	Hotbilder	35

5.4	(o)säkerhet	38
5.5	Narrativ	39
6	Slutsatser.....	42
7	Referenser.....	43
7.1	Böcker och artiklar.....	43
7.2	FN-dokument	46

1 Introduktion

Den 28 februari 2014 hålls ett extrainsatt möte i säkerhetsrådets kammare på FN-högkvarteret i New York. Mötet hålls med anledning av ett brev som den Ukrainske FN-ambassadören har adresserat till säkerhetsrådets dåvarande ordförande, i vilket det framgår att den förvärrade situationen i den autonoma republiken Krim ligger bakom förfrågan om det extrainsatta mötet. Så inleddes behandlingen av konflikten i Ukraina i FN:s säkerhetsråd som ännu inte har fått ett slut. Konflikten i Ukraina är inte bara ett krig i materiella termer, i fråga om militär makt och geopolitiska intressen. Det är också i flera avseenden ett informationskrig, där striden handlar om att konstruera och återberätta olika narrativ om konflikten. En av konfliktens slagfronter finns belägen i FN:s säkerhetsråd, där FN-ambassadörer och diplomater utkämpar verbala och diplomatiska strider med språkets makt, i presentationen av sina narrativ om konflikten, och vad som präglar den.

En stor del av litteraturen inom Internationella Relationer har i mångt och mycket behandlat och studerat säkerhet och konflikter i materiella termer. Även om rationella tillvägagångssätt åtminstone delvis accepterar att vissa idé-orienterande faktorer kan spela en viss roll för studier av utrikespolitiken, har det funnits en nästintill hegemonisk status över uppfattningen att när det kommer säkerhet måste materiella faktors logik vara tillvägagångssättet att vända sig till (Walt 1991 m.fl.). Dessa rationalistiska teorier har sökt förklara staters agerande i termer av hegemoni (Mearsheimer 2001) och internationella konflikter och anarki (Waltz 2001) men de är desto mindre hjälpsamma för att förklara den språkliga makten i debatter om konflikter.

Denna uppsats studerar konflikterande narrativ tillsammans med den nationella diskursen i FN:s säkerhetsråd och fallet som används är konflikten i Ukraina. Med anledning av att FN:s säkerhetsråd ses som ett slagfält och en arena i detta sammanhang, och att nationella företrädare på denna arena ägnar sig åt högst verbala handlingar i striden om Ukraina, erkänns en poststrukturalistisk vetenskapsfilosofisk grund.

Forskningsdesignen som tillämpas i denna uppsats bygger på ett metodologiskt ramverk som har utvecklats av Lene Hansen i *security as practice* (2006). Inom ramen för staters officiella diskurs analyseras narrativen genom en djupläsning av verbatimprotokoll från öppna möten och debatter i FN:s säkerhetsråd. Detta material lämpar sig väl för att komma nära debatten med anledning av att verbatimprotokollen utgör exakta återgivningar av vad som har sagts hittills om den aktuella debatten i säkerhetsrådets kammare. Givet konflikten i Ukrainas aktualitet och att den fortfarande pågår, finns det till dags dato ingen stor litteratur som behandlar detta specifika fall i relation till narrativ och nationell diskurs, varför denna uppsats söker göra ett bidrag till nämnda litteratur. Om denna studie kan bidra med en förståelse för narrativkonstruktionen i detta mycket aktuella fall,

skulle det i sin tur kunna leda till indicier för hur konstruktionen av densamma kan förstås i andra fall, i historien, i samtiden och i framtiden.

Efter denna korta inledning presenteras uppsatsens syfte och frågeställningar samt vilka avgränsningar som har gjorts. Därefter följer en diskussion om materialet och en redogörelse för uppsatsens centrala koncept.

1.1 Syfte och frågeställningar

Uppsatsens syfte är att studera hur Ukrainakonflikten konstrueras i FN:s säkerhetsråd. I studien presenteras ett teoretiskt och analytiskt ramverk som bygger på en poststrukturell vetenskapsteoretisk grund, vilket också återspeglas i valet av metod, i form av en narrativ metod och analys och en förståelse av diskurs. För att fullfölja uppsatsens syfte ställs följande frågeställningar, en mer övergripande och en mer specifik:

- *Hur konstrueras narrativ om konflikter i FN:s säkerhetsråd?*
- *Hur konstrueras konflikten i Ukraina genom narrativen som presenteras i FN:s säkerhetsråd?*

På ett *teoretiskt* plan är uppsatsens mål att kunna bidra till förståelsen av hur nationella narrativ inom ramen för staters officiella diskurs, och vad som konstituerar dessa, formuleras i FN:s säkerhetsråd. Detta görs genom en narrativanalys och tillämpningen av ett ramverk som satts samman av en poststrukturell förståelse av diskurs samt koncepten: hotbilder, säkerhet och representation av identitet och andrafiering. Dessa teoretiska koncept utgör var för sig ett värdefullt verktyg och hade kunnat analyseras fristående från varandra eller som en enskild infallsvinkel i analysen av narrativen, men kan bidra med insikter om de kombineras, med syftet att förstå hur Ukrainakonflikten konstrueras. Genom att försöka blottlägga *hur* de nationella narrativen konstrueras, kan också en ökad förståelse och djupare resonemang föras om *varför* dessa blir föremål för konstruktion på så vis som är fallet.

1.2 Avgränsningar

I denna uppsats har ett antal avgränsningar gjorts. Givet att konflikter har två primära parter: Ryssland och Ukraina, är det dessa som studeras. Den officiella diskursen studeras genom narrativen så som de formuleras i säkerhetsrådets kammare, eller i det internationella rummet, med hela världen som åskådare. Även om det säkerligen hade varit mycket intressant att studera, avgränsar sig denna uppsats från att blottlägga diskrepansen i staters officiella retorik så som den

formuleras i säkerhetsrådet som kontrast till retoriken som stater använder för att mobilisera sin hemmaopinion.

Med anledning av ämnets karaktär följer en tidlig och tillika materialorienterad avgränsning. Eftersom det är i kontexten som säkerhetsrådet som arena utgör, tar studien sin utgångspunkt i det första tillfället som konflikten behandlas i säkerhetsrådet i öppet format. Detta sker den 1 mars 2014. Av praktiska skäl avgränsas materialinsamlingen till den 6 mars 2015, detta med anledning av att konflikten ännu inte nått ett slut.

Givet de metodologiska och vetenskapsteoretiska utgångspunkter som denna uppsats vilar på, finns det ingen ambition att söka finna förklaringar i kausala termer, målet är istället att blottlägga narrativen som konstituerar de officiella diskurserna. Av samma anledning finns det heller ingen strävan att förhålla narrativen till någon typ av ”sann” uppfattning om konflikten. Detta låter sig inte göras på hederligt vis givet uppsatsens vetenskapsteoretiska antaganden, utan lämnas således till andra att undersöka.

1.3 Uppsatsens disposition

Efter detta första introducerande kapitel går uppsatsen vidare till det *andra kapitlet*, vilket utgörs av en redogörelse för tidigare forskning. Där placeras uppsatsens frågeställning och fokus i placeras en större vetenskaplig litteratur som behandlar narrativ och officiell nationell diskurs. Det är till denna litteratur som uppsatsen kan tänkas utgöra ett bidrag. *Kapitel tre* behandlar de metodologiska val som gjorts. I kapitlet presenteras uppsatsens metodologiska och analytiska verktyg, forskningsdesign, en motivering av den valda metoden samt dess styrkor och svagheter. Slutligen presenteras materialet. *Kapitel fyra* presenterar konceptualiseringen av de teoretiska begrepp som vägleder uppsatsen: narrativ, (o)säkerhet, hotbilder, representation av identiteter och othering (andrafiering). *Kapitel fem* utgör det analytiska kapitlet. I *kapitel sex* diskuteras uppsatsens slutsatser, tillsammans med förslag till framtida forskning.

2 Tidigare forskning

I följande uppsats redogörs för tidigare forskning som har behandlat konstruktionen av narrativ i relation till konflikt, eller i relation till nationella identiteter. Kontexten för denna uppsats är FN:s säkerhetsråd, som i detta sammanhang ses som en arena där nationella företrädare för medlemsländerna formulerar och uttrycker sin politik, och presenterar och konstruerar olika konfliktnarrativ. Med anledning av att FN:s säkerhetsråd inte ses som en enhetlig aktör i sammanhanget, behandlar inte denna litteraturöversikt specifika studier om säkerhetsrådet. Fokus för denna litteraturöversikt ligger istället på studier som ägnar sig åt konstruktionen av konfliktnarrativ. I ett avslutande avsnitt diskuteras denna uppsats kan utgöra ett bidrag till befintlig litteratur.

2.1 Studier om narrativ

Studiet av narrativ har nu tagit plats på forskningsagendan inom Internationella Relationer. Detta som en komponent i tillvägagångssätt som betonar och utforskar språkets roll, däribland konstruktivistiska och poststrukturalistiska perspektiv (bl.a. Joenniemi 2008, Neumann 1996, Campbell 1998, Kuus 2002). I studiet av narrativ och makt utgör också Ryssland ett betydande fall som flera forskare har riktat fokus mot (bl.a. Medvedev 1999, Hopf 1999, 2002, Noonan 2008).

I litteraturen påpekas att Ryssland har en relativt lång historia av att inneha blygsamma möjligheter till aktivt ett engagemang i diverse identitetsrelaterade strider (Joenniemi 2008). Också Iver Neumann argumenterar för detta, och menar att Ryssland traditionellt sett har iklätts rollen som 'elev' snarare än 'lärare' i dessa sammanhang. Neumann menar att det här blir särskilt tydligt i diskursen om Europa. Vidare har Ryssland engagerats i processer av reaktion och anpassning, snarare än påverkan (Neumann 1996, Williams och Neumann 2000).

Korostelina (2013) studerar narrativ genom att kartlägga olika koncept som är relaterade till nationell identitet, och som existerar i Ukraina efter 20 år av självständighet. Sedan 1991 har frånvaron av idén om en Ukrainsk nation med en nationell identitet inneburit en kontroversiell, ofta ambivalent, process av identitetsformation, eller konstruktion. Tillvägagångssättet som Korostelina använder sig av i sin studie är 43 intervjuer med företrädare för ukrainsk politisk och intellektuell elit. Analysen uppvisar fem olika delade narrativ som behandlar olika typer av identiteter: (1) dual identitet; (2) pro-sovjetisk identitet; (3) pro-ukrainsk identitet; (4) erkännande av ukrainsk identitet och (5) ett multikulturellt samhällsligt koncept. Vart och ett av dessa narrativ är i sin tur konstituerade av tre

huvudsakliga karaktärsdrag. Dessa menar Korostelina utgörs av en sammanhängande struktur av med stark intern logik och rättfärdigande av den egna logiken; koppling till en specifik konceptualisering av makt och moral och slutligen; ett motstånd mot andra narrativ.

Denna analys leder till uppfattningen om att samhället är utformat som en typ av nollsummespel, där ett narrativ måste segra över de andra. Samtidigt, komplext nog, visar det sig också Korostelinas analys att det inte kan förekomma en allsmäktig seger av ett enhälligt narrativ, och inte heller en kompromiss mellan dem. Resultatet, menar Korostelina, synliggör den komplexa processen av narrativkonstruktioner präglade av identitets- och maktkonstruktioner.

Kuus (2002) behandlar europeisk integration i den estländska nationella diskursen och fokuserar därtill på tre koncept: nationell territoriell suveränitet, säkerhet och civilisationer. Kuus menar att det är dessa tre koncept som konstituerar kärnan i den estländska identitetsdebatten. I en redogörelse för kontexten redogör Kuus för att det huvudsakliga målet för Estland sedan självständighetsförklaringen 1991, har varit ett fullbördigt medlemskap i EU och NATO. Identitet utgör ett huvudsakligt tema för dessa mål eftersom att ett medlemskap i dessa västerländska institutioner konstrueras dels som en återkomst för Estland till sina europeiska rötter, och dels som en grundförutsättning för den estländska identitetens existens. Kuus tre huvudsakliga koncept utgör också narrativen i den nationella estländska identitetsdiskursen. Kuus menar också att narrativet om civilisationen, och narrativet om suveränitet inte bara beskriver identitet, utan också producerar identitet. Kuus argumenterar för att den estländska identitetsdiskursen bygger på hot; i narrativet om civilisationen är det den europeiska karaktären av estländsk kultur som är föremål för hot; i narrativet om suveränitet är det nationens suveränitet som hotas. Slutligen är närvaron av hotet ständigt med anledning av att medlemskap i EU och NATO ses som en förutsättning i Estlands säkerhet från hotet från Ryssland. Detta sker samtidigt som också EU-medlemskapet porträtteras som ett hot mot den estländska kulturen och identiteten.

Inom ramen för studier som behandlar konfliktnarrativ har också flera andra empiriska fall behandlats. Exempel på fall som har studerats i relation till det narrativa tillvägagångssättet är Jugoslavien-krigen (Liversage 1997) och Israel-Palestina-konflikten (Daodi och Barakat 2010). Daodi och Barakat blottlägger de Israeliska och Palestinska nationella historiska narrativen, och belyser dess betydelse för att forma identiteter av självet och de andra i konflikten. Dessa identitetsbegrepp utgör konstruerade hinder för att nå en lösning på konflikten. Författarna söker dekonstruera demoniserande bilder som används i narrativen genom att analysera några av de övergripande teman som präglar narrativen och försöker sedan förklara dessa i sin historiska kontext (2010).

Efter denna presentation av en utvald del av tidigare forskning på ämnet vill jag nu redogöra för hur denna uppsats kan bidra till redan befintlig litteratur. Detta söker göras med anledning av att både det ryska och det ukrainska narrativet blottläggs, och således presenteras flera röster: den ukrainska artikuleringen av konflikten i termer av eget agerande och av ryskt agerande, och den ryska artikuleringen av konflikter i termer av eget agerandet och ukrainskt agerande. På

så vis synliggörs också den ukrainska konstruktionen av självet distanserat mot den ryska andre, och också hur Ryssland bemöter och förhåller sig till denna konstruktion och hur det besvaras. Detta till skillnad från tidigare studier som istället har låtit fokus ligga på en part och dess förhållande till annan part. Neumann (1996) och Joenniemi (2008) har i relation till detta betonat Ryssland som en passiv part, eller som engagerad i processer av anpassning och reaktion. I denna uppsats konstituerar Ryssland däremot ett mer aktivt engagemang i identitetsstrider. Givet att konflikten i Ukraina fortfarande pågår och innehåller många olika dimensioner, finns det också möjlighet att göra ett bidrag med anledning av det.

3 Metod: Narrativanalys och diskurs

För att blottlägga narrativen om konflikten i Ukraina, så som de presenteras i FN:s säkerhetsråd, tillämpas en narrativanalys, men det bygger också på en förståelse av diskurs. I designen av denna studie, och för att avgränsa och motivera det empiriska materialet, tillämpas ett ramverk som är framtaget av Lene Hansen i *Security as Practise* (Hansen 2006). Med anledning av att diskurs och narrativ kan tillämpas på många olika sätt är det särskilt viktigt att redogöra för de utgångspunkter som används i denna uppsats. Detta görs i kapitlets inledande avsnitt, vartefter en redogörelse för den valda intertextuella modellen och forskningsdesignen följer. Därefter följer en konkretisering av arbetet med texterna. Kapitlet avslutas med en diskussion om de metodologiska valens styrkor och svagheter och motivering av den valda metoden.

3.1 Vetenskapsteoretiska utgångspunkter

3.1.1 Ontologi i korthet

”Neither ideas nor materiality have a meaningful presence separate from each other” (Hansen 2006:22). En stridsvagn är inte enbart en produkt av metall och gummi, utan också ett objekt ämnat för krig (eller fredsbevarande för den delen). Materialet som stridsvagnen består av, och den sociala produktionen som omger stridsvagnen, är situerad inom den abstrakta diskursen nationell säkerhet (’states should be armed to defend themselves’) och en mer specifik, lokal diskurs (’we have been threatened by Soviet forces in the past and we have no reason to believe that they have changed their military doctrine and conception of themselves as an expansive power’). Genom att betona den icke-materiella aspekten i den poststrukturella förståelsen av diskurs, är inte målet att förbigå materiella fakta, utan istället att studera och förstå hur dessa produceras och prioriteras. Strategin för forskare som ägnar sig åt diskurser är således att inkorporera materiella och idé-orienterade faktorer, snarare än att prioritera endera av dem. Konstitutionen av vissa diskurser bygger förvisso på idé-orienterade konstruktioner, men dessa möjliggörs och reproduceras av materiella strukturer. Analytiskt är därför inte syftet att mäta och värdera den relativa vikten av materialitet och idéer, utan istället att förstå dem som konstruerade av diskurs vilket ger materialitet en mening (Hansen 2006:22ff).

Inom ramen för denna uppsats sker detta genom att bygga på en uppsättning av konstruktioner: av identiteter, av hotbilder och av säkerhetskonceptet.

3.1.2 Språkets status och konstruerande makt

För poststrukturalister har språket en ontologiskt signifikant status. Genom språkets konstruktion tillskrivs "föremål" (objekt, subjekt, levande varelser, stater, materiella strukturer) en mening och får således också en särskild typ av identitet. Språk är således inget transparent verktyg som fungerar som ett medium för dataregistrering, vilket implicit föreslås inom ramen för positivistisk empirisk forskning. Språket ses istället som en social och politisk praktik, varför det inte existerar någon objektiv eller sann mening att referera till bakom den språkliga representationen (Shapiro 1981:218, Hansen 2006:18-9, Winther Jørgensen och Philips 2000:15-8).

Den *sociala* förståelsen av språket innebär att språket ses som en serie av kollektiva koder och konventioner som varje individ behöver använda för att göra sig själv förstådd. Således utgör det inte individens privata egendom. Språkets sociala karaktär innebär att individer är socialiserade och sammankopplar ljud med särskilda objekt (vi lär oss att ordet, eller ljudet av ordet "stol" refererar till ett objekt på vilket man kan sitta) och till större politiska diskurser om exempelvis "nationell säkerhet", "mänskliga rättigheter" eller "demokrati" (Hansen 2006:18).

Den *politiska* förståelsen av språket innebär att det ses som en arena där politiska subjekt och identiteter produceras och reproduceras, samtidigt som andra exkluderas. Detta kan exemplifieras med situationen för 1800-talets kvinnor i Europa. På denna tid antogs kvinnor ha en politisk identitet som var fundamentalt skild från männen (de män som hade uppnått en viss ålder och inkomst vill säga). De definierades som moderliga, närande, oförmögna att tillförskansa sig komplexa frågor om ekonomi och politik, och känsliga (Hansen 2006:20).

Dessa egenskaper är exempel på hur deras identiteter gjorde det kvinnliga inflytandet i politiken högst opassande, för att inte säga farligt (Pateman 1983; Elshstein 1981). Denna syn på kvinnan sågs som en objektiv framställning av den kvinnliga naturen, snarare än en särskild identitetskonstruktion, och reproducerades genom språkliga praktiker som samtidigt återinstallerade mannen som en privilegierad, politisk varelse. Denna syn förstärktes vidare genom politisk och ekonomisk praxis som hindrade kvinnor från att erhålla fullbordiga politiska, ekonomiska, juridiska och kulturella rättigheter. Den politiska (ifrågasatta och subjektiva) naturen av denna praxis bringades ur dagen när de blev föremål för angrepp av kvinnorörelser och kvinnorättskämpar. Över tid gick således "the objective account of women's nature" från att vara en vida accepterad (eller hegemonisk) konstruktion, till att bli en politiskt ifrågasatt sådan (Hansen 2006: 18-19). För att använda tidigare exempel innebär att vara kvinna enligt 1800-talets europeiska diskurs är att vara annorlunda och underordnad, jämfört med att vara man vid samma tidpunkt. Det innebär att vara känslig framför rationell, moderlig framför intellektuell, behövande framför självständig och att vara fokuserad på det enkla snarare än det komplexa (Hansen 2006:19).

”Kvinna” definieras genom en sammanlänkingsprocess av känslig, moderlig, behövande och enkel. Denna sammanlänkingsprocess sker samtidigt med den manliga dito genom en negativ process av differentiering. Även om dessa processer kan separeras analytiskt är det viktigt att understryka att de utgör både en del och själva produkten av identitetskonstruktionsprocessen, och detta sker samtidigt (ibid.) Språkets strukturerade och ostabila natur aktualiserar frågan om politisk agency och den politiska produktionen och reproduktionen av diskurser och identiteter som konstrueras inom dem (Hansen 2006:21).

3.1.3 Diskursiv epistemologi och identitetsbegreppet

De ontologiska utgångspunkterna medför epistemologiska konsekvenser. Detta innebär naturligtvis också konsekvenser för hur forskningsdesignen utformas och vilka metodologiska frågor som ställs. Mot bakgrund av den poststrukturalistiska synen på världen och på diskurs utgörs analytiskt fokus av konstruktionen av identitet, hotbilder, säkerhet och narrativ så som att de både konstituerar och är en produkt av politiken. På så vis är processen tvåsiktig (Hansen 2006:23). I samklang med ett ontologiskt fokus på språket utgör hur konflikten i Ukraina konstrueras ett praktiskt epistemologiskt fokus.

Merparten av olika metodologiska tillvägagångssätt relaterade till diskurs och narrativ har ett metodologiskt och epistemologiskt fokus på skrivet eller talat språk, men rent principiellt är det ingen nödvändighet att språket de facto är talat (Fairclough 2001:122). Icke-verbalt språk kan vara kroppsspråk, exempelvis. För kollektiv, så som stater, kan det icke-verbala kroppsspråket vara mobiliserandet av trupper eller militära övningar (Edkins 2003). Med det sagt bör det noteras att politiska kollektiv i allmänhet, och stater i synnerhet, är väldigt talföra enheter. Stater kommunicerar internt till den egna befolkningen, mellan varandra och i det internationella rummet, varför det är en mycket begränsad del av staters utrikespolitik som är helt fri från verbala yttringar. Detta är relaterat till staters sociala och politiska läge. Om en stat mobiliserar styrkor nära gränsen till ett grannland, utan någon konsultation dessförinnan, kommer detta sannolikt att resultera i ett verbalt så väl som icke-verbalt svar – ”non-verbal foreign policy is brought into the realm of the verbal” (Hansen 2006:23). Identitetsbegreppets epistemologiska conceptualisering inom poststrukturalismen betonar att identiteter måste artikuleras i det språkliga för att uppnå en politisk och analytisk närvaro. Därför är de beroende av politisk makt för deras ontologiska och epistemologiska betydelse.

Stater har inte heller några redan på förhand bestämda identiteter som finns under den diskursiva artikuleringen, och precis som språket utgör ett system av hänvisningar (*referentials*) kommer identiteter alltid att konstrueras genom system av differentiering och sammanlänkning (Waeber 2002). Det är denna förståelse av identitetsbegreppet som placerar poststrukturalister vid sidan av konventionella konstruktivistiska forskare, däribland den framstående forskaren Alexander Wendt, som är av uppfattningen att stater de facto har för-sociala och sociala identiteter. Wendt menar också att ”there is no former Other to which the Self is related”

(Wendt 1999:225). Skillnaden mellan en poststrukturalistisk och en konventionellt konstruktivistisk förståelse av identitetsbegreppet ligger således i att den förstnämnda litteraturen ser identitet som relationellt konstituerade (Hansen 2006:24).

3.1.4 Konstruktionen av makt

Olika texter kännetecknas av karaktärsdrag som leder läsaren till olika förväntningar. Exempel på detta är att politiska företrädare konstruerar sig själva som kraftfulla och ansvarstagande ledare, och att akademiska forskare adresserar ett problemområde så sanningsenligt som möjligt, och att forskarens analys saknar spår av forskarens känslor. Skillnader i olika texter, och de olika genrer som texter ingår i, synliggör inte bara olikheter i hur texter befäster identiteter, och därigenom också hotbilder och säkerhet. Texterna synliggör också hur makt och kunskap konstrueras och produceras (Hansen 2006:65). Alla typer av utrikespolitiska texter strävar efter att befästas som att ha *makten* att tala om ett visst utrikespolitiskt problem. Olika genrer av texter tillämpar olika typer av modaliteter av makt: en president eller statsminister som håller ett nationellt anförande, eller en akademisk expert som uttalar sig i en fråga ger olika uttryck för auktoritet.

Alla genrer av texter konstruerar *kunskap* som viktigt för texters auktoritet för författaren och för den utrikespolitiska diskursen. Kunskap, om det ses som diskursivt konstituerat och en mobiliserande modalitet inom utrikespolitiska debatter och texter, är bredare än den kausala positivismen som förespråkas inom samhällsvetenskaplig forskning. Även om auktoritetsmodaliteter är sammankopplade genom olika former av kunskap, innebär det inte att makt är konstituerat genom enbart kunskap. För att politiker ska få makt handlar inte enbart om kunskapsanspråk, om konflikter, nationella intressen eller strategiska möjligheter. Politiska och nationella företrädare för stater måste också inneha förmågan att ta ansvar, och att distribuera makt (Hansen 2006:67).

3.2 Vad är narrativ och diskurs hur kan de analyseras?

Tidigare avsnitt i detta kapitel har syftat till att erbjuda mer av en vetenskapsteoretisk orientering vad gäller bland annat synen på språk och makt, och en redogörelse för vad som åsyftas med diskurs. Men vad är narrativ och hur kan de analyseras? Det finns en uppsjö av definitioner för det begreppet narrativ, vissa mer specifika än andra.

Narrativerna i världen är oräkneliga. Narrativ är först och främst en vidunderlig mängd olika genrer [...] narrativ är internationellt, sträcker sig bortom historien och över kulturerna: det bara finns där,

så som livet självt (Barthes i Robertson 2012:228).

En sådan definition av begreppet narrativ kan omfatta all typ av kommunikation. I föreliggande uppsats vill jag tillämpa en något mer konkret definition som föreslås av Chatman (i Robertson 2012:230). Chatmans definition bygger på en förståelse av narrativ som bestående av två komponenter: *historien* och *diskursen*.

Historien består av ett innehåll, eller ett händelseförlopp. Därtill består det också av existens, det vill säga företeelser eller karaktäristika som kopplas till iscensättningen. På så vis beskrivs den historiska komponenten som att vara narrativets "vad".

Diskursen ses enligt Chatmans definition som narrativets "hur" på så vis att det har att göra med de medel som narrativet förmedlas. I denna uppsats kopplas det till den poststrukturalistiska synen på makt och språk som redogjorts för tidigare. Narrativet är således en form av diskurs med anledning av det sätt genom vilket historien förmedlas påverkas av sociala praktiker (ibid.). På så vis ses det också som en ram och ger också en form av avgränsning i linje med hur diskurs uttrycks i denna uppsats i form av "den ryska officiella diskursen", eller "den ukrainska officiella diskursen".

Labov tänker sig ett antal stadier i narrativet, vilka kommer att tas i beaktande i analysen. Historien kan struktureras enligt följande: 1) abstract = sammanfattning av narrativen, 2) orientering = beskrivning av tid, situation och deltagare, 3) komplicerande handling = förflyttning av jämvikt till obalans, 4) upplösning = vad som slutligen hände, 5) coda = återför perspektivet till nutid. Vad gäller diskursen följer sedan 6) utvärdering = betydelsen av handlingen kommenteras. Utvärderingsmomentet rymmer också det sätt som innehållet är förmedlat ger mening till historien (Labov i Robertson 2012:232). Denna förståelse av narrativet och diskurs tillämpas i analysen av materialet som följer i nästkommande kapitel.

3.3 Intertextualitet

Kristeva menar att texter är unika, och samtidigt förenade. Varje enskild text konstruerar uppsatsens centrala begrepp på sitt vis, sammanväver serier av sammanställningar och olikheter och sammanför dem till en politik som är etiskt, temporalt och rumsligt situerad. Samtidigt är varje text belägen inom ett större, delat textuellt utrymme. Alla texter refererar också, antingen implicit eller explicit, till tidigare texter. Genom detta, blir texterna föremål för en process där de både etablerar läsningen av sig själva, och blir en förlikning av andra parters mening och status. En texts mening är således aldrig helt given av texten själv, utan också en produkt av andras förståelse och tolkningar av texten (Kristeva 1980). Denna process, som kallas intertextualitet, är teoretiskt och metodologiskt betydelsefull för studier av diskurser och narrativ.

Intertextualitet synliggör att texter är placerade mot och med varandra, att de bygger på varandra i konstruktionen av sina identiteter och policys, att de förstår och reviderar det förflutna, och av att de bygger auktoritet av att läsa och citera andra. Detta pekar på att officiella, politiska texter (tal, intervjuer, uttalanden, artiklar) inte är enheter som står separerade från en bredare samhällelig diskurs. Istället är de enheter som är belägna inom en ”larger, textual web” (Hansen 2006:56)

Inom internationella relationer och utrikespolitisk analys har i en stor del av litteraturen byggt på politiska texter som ger uttryck för den officiella politiken. Genom att förstå intertextualitet ges det också utrymme för att bygga ut det textuella. Officiell nationell diskurs är diskursen genom vilket statliga handlingar legitimeras. Därför är den officiella utrikespolitiska diskursen viktig för att förstå politiska och sociala relationer, såväl inom som utanför en stats gränser (Hansen 2006:59-60). Valet av diskursnivå utgör en gränsdragning för utformningen av analytiskt, empiriskt och metodologiskt fokus av studien. Den intertextuella modell som tillämpas i denna uppsats utformas enligt modellen nedan. Modellen baseras på den officiella politiska diskursen och fokuserar således på aktörer med officiell auktoritet att fatta politiska beslut. I enlighet med modellen identifieras texter som är producerade av de definierade aktörerna. Exempel på identifierade texter är tal, politiska debatter och uttalanden. Målet är att utröna och blottlägga narrativen om konflikten i Ukraina och dess konstituerande av hotbilder, identiteter och säkerhet, genom tillämpningen av en narrativanalys.

	Intertextuell modell
Analytiskt fokus	Nationella narrativ inom ramen för nationell officiell diskurs: Statliga företrädare, regeringstjänstemän, seniora tjänstemän (däribland diplomater och ambassadörer), företrädare för internationella institutioner, officiella uttalanden av internationella organisationer.
Analysobjekt	Officiella texter
Mål med analys	Blottlägga uttryck för säkerhet, hotbilder och representationer av identitet och andrafiering i narrativen. Synliggöra konfliktlinjer i motstridiga ⁷ narrativ

Tabell 1. Modifierad intertextuell forskningsmodell av officiell diskurs (Hansen 2006:64).

3.4 Forskningsdesign

Hansen erbjuder i *Security as Practice: Discourse Analysis and the Bosnian War* en guide till ett metodologiskt ramverk och en forskningsdesign som är väl förenlig med den här uppsatsens syfte. Ramverket baseras på fyra olika dimensioner som ska tas i beaktande, och som verkar för att klargöra studiens innehåll. Fokus för denna uppsats skiljer sig från Hansens studie i avseenden att det metodologiska angreppssättet är en narrativanalys, snarare än en diskursanalys. Detta innebär inte att diskurs saknar betydelse, tvärt om. För att kunna förstå narrativet måste det finnas en förståelse för diskurs och de ramar som diskursen medför.

Den *första dimensionen* behandlar analytiska själv. Valet av analytiska själv (eller hur många stater, nationer eller ytterligare utrikespolitiska subjekt som önskas studeras). Valet kan falla på ett själv som i Neumanns analys av ryska debatter om europa (1996), eller utökas till flera analytiska själv (jfr Hansen och Waever 2002). Genom att utöka antalet analytiska själv till flera parter ges utrymme för ett komparativt moment som behandlar olika självs svar på ett specifikt problem eller en händelse (Hansen 2006:75). En sådan utformning kan också behandla konstruktioner av både multipla själv, och dessas konstruktion av varandra som andra (Hansen2006:76). I den här uppsatsen utgörs *den första dimensionen*, det analytiska självet av den senare nämnda varianten. Givet att konflikten har två tydliga huvudsakliga primära parter: Ryssland och Ukraina, utgör de varsitt analytiskt själv. Detta bedöms som lämpligt givet uppsatsens syfte, eftersom det finns ett intresse av att blottlägga flera narrativ, således finns det ett moment av diskrepans som bör synliggöras.

Den *andra dimensionen* som beaktas är vilken intertextuell modell som tillämpas och som bedöms som mest lämplig i linje med studiens syfte och frågeställning. I valet av intertextuella modeller är det karaktären av materialet som fastställs genom vilken nivå av diskursen som ska studeras. Här tänker sig Hansen att det finns a) en officiell diskurs, b) en bredare politisk debatt c) kulturell representation och d) en marginell politisk diskurs) (2006:74). I linje med uppsatsens syfte är det den förstnämnda, officiella diskursen som framhålls av ländernas officiella företrädare i säkerhetsrådet som utgör uppsatsens intertextuella modell (se tabell 1).

Den *tredje dimensionen* utgörs av det temporala perspektivet och utformar den tidsmässiga avgränsningen. Politik kan studeras antingen vid ett särskilt tillfälle eller genom ett längre, historiskt perspektiv. I fallet med det förstnämnda karaktäriseras merparten av fallen av att vara föremål för en intensiv politisk debatt. En stor del av forskningen om narrativ och diskurser har fokuserat på fall med sådan karaktäristika, och således behandlar många av dessa studier fall som är kopplade till konflikter och krig (Hansen 2006:77). I denna är denna uppsats är det den andra varianten som tillämpas och i detta fall är denna även nära sammanlänkad med *den fjärde dimensionen*, som behandlar antalet händelser (Hansen 2006:78). Analysen tar sin utgångspunkt i Ukrainakrisens inledningsskede och tillfället då frågan behandlades för första gången i säkerhetsrådet i form av en öppen debatt och avslutas den 6 mars. Det temporala perspektivet kan där av

karaktäriseras som en form av händelseutveckling, eller en historisk utveckling, även om detta sker inom en begränsad ram av samma pågående händelse. Antalet händelser, som ju är den fjärde dimensionen, är en: konflikten i Ukraina.

3.5 Material

Säkerhetsrådet ses i den här uppsatsen som en arena där politiska företrädare med språkets makt konstruerar narrativ om konflikten i Ukraina. I denna uppsats utgörs det primära empiriska materialet av *verbatimprotokoll* från öppna möten och debatter i FN:s säkerhetsråd som behandlar konflikten i Ukraina. Den största styrkan i detta material ligger i att det är exakta återgivningar av vad som har sagt under mötena i säkerhetsrådets kammare. En svaghet är att frågor som behandlas i FN:s säkerhetsråd inte enbart hanteras i öppenheten, utan också hanteras under informella eller slutna mötessessioner, där inga protokoll förs och endast rådsmedlemmarna är närvarande. Likväl anses ändå dessa mötesprotokoll utgöra det bäst lämpade underlaget för min uppsats. Detta med anledning av att det huvudsakliga intresset ligger i att studera hur konflikten konstrueras. Den offentliga diskursen är intressant att studera med anledning av att den når ut till allmänheten och därför har relativt stor förmåga att mobilisera.

Säkerhetsrådets behandling av Ukraina inleds den 28 februari 2014 då den Ukrainske FN-ambassadören, Yuriy Sergeyev, adresserar ett brev till säkerhetsrådets ordförande (S/2014/136). Därefter hålls ett extrainsatt möte i slutet format på eftermiddagen den 28 februari. En kommuniké som bekräftar att mötet har ägt rum offentliggörs (S/PV.7123). Den 1 mars 2014 hålls det första mötet i öppet format och det är således det första *verbatimprotokollet* som används. Med anledning av att konflikten ännu pågår och är under behandling i säkerhetsrådet finns det inget givet slut för materialinsamlingen. Av praktiska skäl har jag därför valt att avgränsa materialinsamlingen till den 6 mars 2015. Från att säkerhetsrådet började behandla frågan i öppet format den 1 mars 2014 till den 6 mars 2015 har 25 möten ägt rum.

I tillägg till *verbatimprotokollen* används också annat material för att kontextualisera konflikten, såväl som möten och debatter. Exempel på sådant material är rapporter som används som underlag vid briefingar i säkerhetsrådet, pressmeddelanden och tal.

3.5.1 Från texter till diskurs och narrativ

Inom ramen för nationella officiella diskurser ses narrativen i denna uppsats som analytiska konstruktioner, snarare än empiriska objekt genom vilka uppsatsens centrala begrepp kan studeras (jfr Hansen 2006:51). Dessa identifieras genom en läsning av texter. Uppsatsens material, och således texterna, som blir föremål för läsningen är *verbatim-protokoll* från FN:s säkerhetsråd. Utrikespolitiska debatter konstitueras av individuella texter, men dessa texter löper samman med

gemensamma teman, så som särskilda konstruktioner av hot och representationer av identitet och andrafiering. Utrikespolitiska debatter är således sammanbundna av ett antal diskurser (ibid.).

De motstridiga officiella diskurser som är centrala i uppsatsen är den officiella diskursen hos två aktörer i FN:s säkerhetsråd: Ukraina och Ryssland. I narrativen som artikuleras letar jag specifika uttryck för säkerhet, hotbilder och representation av identitet och andrafiering, vilka har ett strukturerande analytiskt syfte.

Det är fördelaktigt att tillåta ett utrymme för multipla diskurser, i synnerhet om studiens fokus är en större politisk debatt, om det finns ett komparativt moment (om samtiden analyseras genom ett historiskt perspektiv) eller om syftet är att utmana en hegemonisk diskurs (Hansen 2006:51). Rent analytiskt utpekar de strukturerande koncepten som ses som beståndsdelar i narrativen de tydligaste skiljelinjerna och likheterna i debatten och underlättar för en redogörelse för hur de förhåller sig till varandra. Målet är att finna artikulationer och nyanser i narrativen som uttrycker likheter och olikheter, och därigenom kunna separera det politiska landskapet dem emellan.

3.6 Metodologiska utmaningar och styrkor och motivering av metod

Tillämpningen av en narrativanalys och en (poststrukturalistisk) förståelse av diskursbegreppet utgör ett adekvat verktyg för att kunna analysera vad som konstituerar världen och hur den konstrueras. Det poststrukturalistiska sättet att se på världen blir dock ofta föremål för kritik med anledning av sin abstrakta förståelse av språk, vilket enligt kritiker (se bl.a. King, Keohane och Verba 1994) medför att den praktiska, ”riktiga världen” förbises. Tillämpningen av ett poststrukturalistiskt på diskurser kan utgöra ett bidrag till studier som behandlar utrikespolitik, i synnerhet med anledning av att mycket inom just detta område kopplas till och genomförs med språkliga artikulationer. Därför suddas dikotomin mellan språk och praxis ut i det utrikespolitiska rummet (Demker 2007:63).

Ytterligare kritik mot tillämpningen förståelsen och den poststrukturella förståelsen av diskurs, och kvalitativ forskningsdesign i breda ordalag, är omöjligheten att påvisa kausala förhållanden. En strikt definition av kausalitet medför också att krav ställs på att olika teorier ställer hypoteser om kausala effekter, vilket inte är en utmaning som diskursanalytiker antar. Vad forskare som ägnar sig diskurser och narrativ istället gör är att söka påvisa rollen som dessa begrepp spelar för statligt handlande (Hansen 2006:24).

En utmaning för diskursanalytiker och poststrukturalister är antagandet om att det inte existerar någon extra- eller icke-diskursiv förklaringsfär från vilken förklaringar kan inhämtas. Det finns inte någon extra-diskursiv materialitet självständigt positionerad framför sin diskursiva representation. Med detta menar man inte att det materiella helt saknar betydelse, utan man betonar att den är diskursivt förmedlad. Själva synen på det materiella som konstituerad av diskurser

påvisar att forskare som intresserar sig för poststrukturalism och diskurser lyfter fram frågor som rationella forskare har lämnat utforskat (Hansen 2006:25-26).

Som framgått av tidigare avsnitt i detta kapitel, och i linje med uppsatsens syfte är tillämpningen av en narrativanalys och en (poststrukturalistisk) förståelse av diskurser det metodologiska tillvägagångssätt som bedöms som mest adekvat för ändamålet. Det finns några olika anledningar till detta ställningstagande. Valet av metod motiveras av antaganden om den språkliga konstruktionens ontologi (Hansen 2006:18-23), vilket har redogjorts för tidigare i detta metodologiska kapitel. Konflikten i Ukraina visar på språkets makt i narrativet om konflikten. Detta eftersom att ambassadörer och diplomater är synnerligen verbala subjekt som ägnar sig åt ytterst verbala handlingar i FN:s säkerhetsråd. En narrativanalys och en förståelse av diskurs är ett passande tillvägagångssätt för att analysera just detta med anledning av betoningen som läggs på just språket som maktmedel och dess ontologiska status (ibid.).

Ett av de främsta sätten att använda historieberättande, narrativ, politiskt är i syfte att skapa gemenskap, vilket också kan fungera i mobiliserande syfte. Enligt forskare som intresserar sig för narrativet bör människor förstås som narrativa varelser, snarare än fullt rationella aktörer som traditionellt har varit synen inom samhällsvetenskaplig forskning. Genom narrativ kan insikter om samhället, och folks plats inom det förstås. Detta uppstår dock inte i ett politiskt vakuum, utan formas i ett sammanhang i synnerhet relaterat till vissa maktkonstellationer. Ett skäl som talar för studiet och analysen av narrativ är att det kan bidra till förståelse för politiken och samhället (Robertson 2012:220-221). Vad som också talar för den narrativa analysen är att möjligheten att fånga upp nyanser, vilket kan förbigås i mer abstrakta, tekniska studier (Robertson 2012:226).

En alternativ väg att gå för att blottlägga hur konflikten i Ukraina konstrueras i FN:s säkerhetsråd hade kunnat vara genom tillämpandet av en kvantitativ innehållsanalys av Verbatim-protokollen. Vid ett sådant tillvägagångssätt hade frekvensen och användandet av vissa ord noterats och sedan illustrerats med hjälp av deskriptiv statistik. Även om en studie som utformats på så vis säkert hade kunnat bära frukt, ger kvalitativa studier också möjligheten att studera mening i ett anförande, även om det inte inkluderar en den specifika termen i fråga (Ahrens 2007). Kvalitativa studier är dessutom väl lämpade för utforskande studier med syfte att blottlägga insikter och inspirera till framtida studier (Gerring 2004:349).

3.7 Från metod till teori

Detta kapitel har syftat till att klargöra studiens utformning genom den vetenskapsteoretiska grund som uppsatsen vilar på, den valda forskningsdesignen och det valda metodologiska tillvägagångssättet. Syftet har också varit att klargöra vilket material som används och hur detta används. Uppsatsens fokus är att studera Ryssland och Ukrainas narrativ inom ramen för officiell diskurs i relation till konflikten i Ukraina och blottlägga hur (o)säkerhet, hotbilder, representation av identitet och andrafiering konstituerar narrativen om konflikten. I nästa kapitel

konkretiseras studien ytterligare i form av en presentation av det teoretiska och analytiska ramverk som sedan tillämpas i analysen av det empiriska materialet, vilket utgörs av verbatimprotokoll från FN:s säkerhetsråd.

4 Analytiskt och teoretiskt ramverk

Narrativ, (O)säkerhet, hotbilder, representation av identitet och andrafiering är de centrala koncept som tillsammans utgör det teoretiska och analytiska ramverket i denna uppsats. Denna uppsats ligger sig till idén om att utrikespolitik präglas av identitet, vilket genom processer av andrafiering påverkar vilka problem som definieras som säkerhetsproblem och vilka hotbilder som presenteras (Hansen 2006: 34,38). Staten artikulerar hot i konstruktionen av den egna identiteten. Därför finns det en drivkraft inom den nationella statsidentiteten att porträttera konstruktioner av olikheter till en form av annorlundaskap (Sjöstedt 2010:24-25). I tillägg till vad som hur narrativet presenterats i uppsatsens metodkapitel, ses narrativet också i detta sammanhang som ett verktyg för att binda samman uppsatsens centrala koncept och för att kunna förstå och blottlägga hur de konstrueras.

4.1 Narrativ

För att kunna förstå hur konflikten i Ukraina konstrueras i FN:s säkerhetsråd, och för att kunna blottlägga hotbilder, identitetskonstruktioner och diskussioner om säkerhet används det narrativa konceptet och en narrativanalys. Det narrativa tillvägagångssättet utgör ett användbart verktyg, med vilket ett inbördes samband mellan idéer, upplevelser och handlingar kan greppas. Relaterat till identitet kan det också bidra med en förståelse över hur dessa och skapas och återskapas över tid (Robertson 2003:90; Strömbom 2010:29).

Det narrativa konceptet kan också erbjuda en förståelse för hur centrala begrepp för uppsatsen utöver identitet; hotbilder och säkerhet, skapas och återberättas och hur dessa kan bindas samman. Hansen (2006:72) betonar att narrativa och subjektiva kunskapsformer kan användas för att destabilisera redan fastställda konstruktioner av kollektiva identiteter, men också för att reproducera kollektiva narrativ som distanserar det nationella självet från den andre.

Ricour (1984:241) menar att en av de mest centrala komponenterna i narrativet är att det tillåter konstruktionen av narrativa identiteter. Detta gäller så väl på nivån för den kollektiva historien, så väl som på nivån för det individuella livet. På så vis menar Ricour att identiteter skapas genom narrativ (1984:247). Strömbom uttrycker att upplevelser, som för all del kan vara både splittrade och motsägelsefulla, placeras in i narrativ med en början, ett mitt och ett slut. På så vis ordnas heterogena berättelser och konflikterande åsikter i berättandet av sammanhängande narrativ. Narrativ fungerar på så vis som ett sammankopplande redskap för det temporala, för identiteter och för historia (Strömbom 2010:30).

Ett samhälles olika narrativ kan förstås som en narrativkonstellation menar Strömbom (ibid.) och hänvisar till Somers tillvägagångssätt (1994). Narrativkonstellationen är växlande och består av flera olika koncept som organiseras runt narrativa teman, vilka relaterar till varandra. Denna konstellation kännetecknas av att alltid relateras till makt. Detta med anledning av att den bidrar till att definitioner av koncepten upprätthålls. Inom denna konstellation framförs flera berättelser: berättelser som handlar om konflikt, berättelser om historia och minnen och berättelser om förhållanden till andra. På så vis kan narrativkonstellationen förstås som en ”*broad repertoire*” som ställer ett antal identiteter till förfogande till det nationella kollektivet.

Det dominanta narrativet i en narrativkonstellation kan förstås som konstellationens masternarrativ (Strömbom 2010:31). Detta är vad Hansen kallar för hegemonisk diskurs (2006:52). I narrativkonstellationens periferi finns narrativ som utmanar masternarrativet, vilket kallas kontranarrativ. ”The resulting conflict between competing narratives, on the other hand, increases the porosity of community boundaries and intensifies the ambivalence of collectives as cultural and political forms (Bhabha 1990, Rattansi 1994, Özkirimli 2000:197). Ett samhälles maktrelationer finns delvis avspeglat i dess narrativkonstellation. Masternarrativet tenderar att vara ett kraftfullt verktyg när det kommer till identifikation. Detta tyder på att förändrade maktrelationer mellan olika narrativ kan påverka processer av identifikation (Strömbom 2010:31).

Förståelsen av diskurs, som ses som en ram för narrativet, och ett hur, tillämpas i denna uppsats för att lättare kunna förstå greppandet av hur idéer, subjektiva upplevelser och handlingar sätts samman. Det används dessutom för att kunna förstå hur centrala koncept skapas och återskapas, och hur de samspelar med varandra. I litteraturen som redogjorts för ovan är identitetsbegreppet och narrativet mycket nära sammanlänkade. Detta eftersom att själva definitionen av narrativet grundar sig i att det är en subjektiv berättelse utifrån det nationella självet (Taylor 2006:98).

Med anledning av att denna uppsats intresserar sig för vilka uttryck för koncept om identitet och andrafiering, hotbilder och (o)säkerhet och som konstituerar de språkliga artikulationerna av konflikten i Ukraina, så som de presenteras i FN:s säkerhetsråd, följer också en presentation av dessa koncept. Detta görs efter en diskussion om säkerhetsbegreppet som följer härnäst.

4.2 (o)Säkerhet

Rationella approacher i allmänhet, och realistiska i synnerhet, erkänner förvisso att idé-orienterade faktorer kan spela (åtminstone en liten) roll för vissa delar av utrikespolitiken, men när det kommer till *säkerhet* måste materiella faktorer logik, militära förmågor och försvaret mot objektiva hot vara tillvägagångssättet att vända sig till (Walt 1991). I denna uppsats behandlar jag säkerhet i poststrukturalistiska termer och definierar säkerhet på samma vis som görs av Hansen och Nissenbaum (2009). Epistemologiskt behandlas säkerhet så som: ”the product of an historical,

cultural and deeply political legacy” (Walker 1990, Williams 2007:17). Och vidare som en diskursiv och politisk praktik, snarare än ett materiellt tillstånd eller verifierbar fakta (Baldwin 1997:12). För att problem eller fakta ska blir frågor om säkerhet, måste de konstrueras som just sådana inom den politiska diskursen. Med detta sagt betyder det inte att säkerhet inte är av enorm politisk vikt, däremot behöver det förstås mot bakgrund av diskursiv och historisk noggrannhet (Hansen 2006:33-34).

Konstruktionen av ett hot mot säkerheten sker ofta genom en samtida mobilisering av diskursivt viktiga sub-säkerhetskoncept, exempelvis strategiska eller nationella intressen (Weldes 1999). I det nationella säkerhetsbegreppet erkänns och upprätthålls tillstånd som kan utgöra ett hot mot statens tre pelare, det vill säga (1) statens fysiska bas vad gäller sitt territorium och dess befolkning (2) dess institutioner och slutligen (3) uppfattningen om staten bland dess invånare (Buzan 1991).

Styrkan i det nationella säkerhetskonceptet ligger i att även fastän det bygger på den politiska starka identiteten som det nationella samhället utgör, förklarar det samtidigt den specifika historiska naturen. Detta sker genom att konstruera säkerhet som ett objektivt, avhistorifierat krav. När någon, eller någonting, konstrueras som ett hot mot internationell eller nationell säkerhet eller beskrivs i termer av att ligga i ett strategiskt intresse, ikläs det en objektiv karaktär och hanteras retoriskt och politiskt skyndsamt (Buzan et al 1998:21, Hansen 2006:35).

Genom att konstruera någonting som ett hot mot säkerheten, blir detta något föremål för en typ av *säkerhetisering*: ”to present it as a an existential threat to a designated object (traditionally, but not necessarily, the state, incorporating government, territory and society” (Buzan et al 1998:21). Konstruktionen av hotet som existentiellt tyder på att det samtidigt konstrueras en känsla av hög prioritet och drama. I en sådan situation tydliggörs också att om säkerhetsproblemet inte genast hanteras skyndsamt kommer det att medföra förödande konsekvenser (Buzan et al 1998:25).

Med säkerhetiseringen följer inte bara att vissa områden får högre prioritet. Det innebär vidare att viss legitimitet skänks till politiska beslutsfattare och personer som hanterar specifik policys relaterade till problemet. Frågor om säkerhet gör att regeringar och politiska företrädare kan frångå procedurer och regler som de annars hade förbundit sig till att rätta sig efter, exempelvis inskränkningar på medborgerliga rättigheter, politisk transparens eller genom att fatta beslut utan att först konsultera regering eller parlament (ibid.). Härigenom består säkerhetsbegreppet av en tvåsidig politisk dynamik: aktörerna får en legitim *makt* att vidta åtgärder, och konstruerar sedermera aktörerna med ett *ansvar* för att göra detta. Mobiliseringen av makt och ansvar är således sammanlänkat. Detta med anledning av att konstruktionen av någonting som så hotande att det kräver att särskilda åtgärder vidtas, samtidigt innebär ett ansvar för att svara på denna situation. När problemet har lyfts upp på den politiska agendan genom en säkerhetisering kan aktörer inte värja sig från att bemöta hotet mot den nationella säkerheten utan att först *avsäkerhetisera* hotet, det vill säga omformulera problemet i fråga så att det inte längre utgör ett hot mot säkerheten (Hansen 2006:35).

Statsuveränitet innebär en konstruktion/organisering av auktoritet, tid, rum och identitet genom att separera den inhemska sfären från den internationella. ”Inside the state, progress, order, democracy, ethics, identity and universal rights are promised; outside is anarchy, power, difference and repetition” (Walker 1993). Här av är därför inte det internationella rummet och det inhemska två olika politiska sfärer, utan hellre konstruerade som varandras motsatser – som varandras konstituerande Andra. Porträtteringen av det internationella och det inhemska som radikalt annorlunda har bidragit till att identitet blir föremål för en konstruktion i termer av att det nationella Självet behöver beskydd från en radikalt hotande Andre (Cambell 1992).

4.3 Identitet

4.3.1 Representation av identitet

Hansen (2006) betonar vikten av språket för identiteten och diskuterar identitet i relation till utrikespolitiken. Uttalanden inom utrikes- och säkerhetspolitik baseras på *representationer av identiteter*, men det går också tillbaka från andra hållet. Det är via utrikespolitiken som *identiteterna representeras*. Beslutsfattare som är delaktiga i utformningen och formulerandet av utrikespolitiken är positionerade inom en större politisk sfär. Detta genom att deras representationer bygger vidare på andra representationer, exempelvis från media eller andra organisationer. Beslutsfattare är således delaktiga i upprätthållandet av olika identiteter via sina representationer. Via språkets artikulerande och konstruktion tilldelas olika enheter, så som stater, individer eller grupper mening. Samtidigt utrustas dessa subjekt med en specifik identitet (Hansen 2006: 6, 16).

Inom ramen för utrikes- och säkerhetspolitiken kan nationell säkerhet ses som en särskild instans. Konstruktioner av den Andre kan förstås genom tre olika politiska representationer: den rumsliga (geografiska och politiska), den etiska och den temporala. Metodologiskt undersöks dessa representationer av differentiering och sammanlänkning, men man kan inte förvänta sig att dessa koncept uttrycks i klartext i utrikespolitiska debatter så som ”civilization is the proper spatial construction through which post-Cold War security should be understood”, eller ”the temporality of the Balkans is on of recurring violence” (Hansen 2006:38ff). I uppsatsen fungerar det rumsliga, det temporala och det etiska som analytiska linser och hjälpmedel för att kunna förstå hur den politiska substansen i identitetskonstruktioner ska utvinnas.

Genom att förstå identitet som rumsligt betingat, sker också en samtida repetition av att identitet är relationellt konstituerat och att det alltid utgör en konstruktion av gränser, därigenom sker en avgränsning av rum. Denna rumsliga konstruktion av identiteter syns tydligt genom konstruktionen av andra länder, så som ”Ryssland”, ”Ukraina”, ”Israel” och ”USA”, men denna konstruktion uppnår en grad av komplexitet genom att länder också tillskrivs regionala identiteter; ”Öst”, ”Orienten”, ”Balkan”, ”Mellanöstern” (Neumann 2008; Todorova 1997;

Said 1978; Goldsworthy 1998). De territoriellt knutna identiteterna är tillskrivna politiskt innehåll, men den rumsliga identiteten kan också formuleras som ett abstrakt politiskt rum, med gränser och subjektivitet. Konstruktioner av diskurser om politiska subjekt kan utformas kring ”terrorister”, ”barbarer”, ”hedningar”, ”kvinnor”, ”civilisation”, ”det internationella samfundet”, och identitetskonstruktionerna är en kombination av det rumsligt bundna och det abstrakt politiska (Hansen 2006:47). Ett exempel på detta är identiteten ”Latino” inom amerikansk immigrations- och integrationsdebatt som utgör en geografisk koppling till Latinamerika och samtidigt också ett eget politiskt subjekt (Huntington 2004).

Inom utrikespolitiska debatter artikuleras också identitet som någonting *temporalt*. Temporala begrepp så som utveckling, förändring, kontinuitet och repetition är av stor vikt för att förstå identitetskonstruktioner. Här är det viktigt att särskilja på progression och omedgörlighet. Detta kan exemplifieras med konstruktionen av den Andre som en tidsmässig progression i relation till det västerländska självet som utgör en central komponent i artikulationer om utveckling, så väl som i diskurser om demokratisering och mänskliga rättigheter. Det temporala hos de andra förhåller sig till självet på olika sätt. Den andre kan vara konstruerad med temporala termer som att vara mycket lik självet Den andre kan också konstrueras i temporala termer som att vara från en annan tid än självet. Om det är konstruerat enligt det senare fallet konstitueras det som ”bakåtsträvande” eller ”primitivt”, som ”vildar” eller ”barbarer”. Alltså som någonting som är mindre temporalt utvecklat än självet. Det kan också förhålla sig som någonting som konstituerar en temporal överlägsenhet, och således som en modell att efterlikna (Hansen 2006: 48ff).

Waever menar att identitetskonstruktionen inte behöver avgränsas mot en rumslig andre, utan att det kan baseras på en temporal konstruktion av den egna identiteten. Waever använder EU som fall och argumenterar för att det inte är konstruerat mot en extern andre, utan istället mot den temporala andre från det egna förflutna (Waever 1996; Buzan et al 1990). Om blicken lyfts något från det samtida EU och Europa, utgörs konstruktionen av nationella, regionala, kulturella eller religiösa självet av historier från en särskild tid. Detta kan vara religiösa historier om gamla testamentet och utvandringen från Egypten, ett nationellt narrativ om ursprung från medeltida stammar eller utvandring till den nya världen, eller en universell diskurs om kulturell och samhällslig utveckling. Dessa narrativ om hur kamp, motstånd och seger särskiljer och bygger det nationella självet, vanligtvis med syftet att konstruera det samtida självet som ett resultat av en pågående process av förfining (Herzfeld 1987: 41-42).

Även fastän det temporala är viktigt för konstruktionen av identitet och diskurs, kan man inte argumentera för att det är den enda dimensionen av identitetskonstruktion, och att identitet därför inte behöver den rumsliga dimensionen (Wendt 2003:527). Med Waevers studie i åtanke är historien viktig att ha i beaktande för att kunna förstå EUs diskurs om europeisk identitet. Konstruktionen av ett EU som har överkommit ett våldsamt förflutet sker samtidigt som en konstruktion av en (rumslig) Andre, som inte har lyckats lika väl med detta (Hansen 2006:48ff).

Konstruktionen av *etisk identitet* kan vid första anblick tyckas svår att placera i en särskild kontext med anledning av att diskursen som präglar nationell säkerhet placerar ansvar inom det nationella rummet, vilket lämnar lite utrymme för internationell etik (Walker 1993: 64). Målet med den poststrukturalistiska synen på diskurs är inte heller att göra avkall från diskursen för att argumentera för hur internationell etik ska och bör utformas och tillämpas. Istället argumenteras det från poststrukturalistiskt för att håll att utrikespolitiken alltid utgörs av en ansvars konstruktion, även om denna bara sker implicit mot den nationella befolkningen. När politiska ledare artikulerar och legitimerar någonting i sin förda utrikespolitik som att vara av ”nationellt intresse”, artikuleras samtidigt ett ansvar gentemot den nationella politiska förvaltningen. Genom detta ansvar tillskrivs politiska ledare makt till utvidgat beslutsfattande och handlingsutrymme. Det innebär också artikulerandet av ansvar som överskrider potentiella anspråk för ett ”internationellt ansvar” (Hansen 2006:50-51).

Fokus på det språkliga artikulerandet av en etisk identitet tyder således på en oro för etik, moral och ansvar, vilken kommer till uttryck genom den moraliska kraften hos särskilda representationer. Detta kan exemplifieras genom att beskriva krig i termer av ”folkmord” och interventioner som ”humanitära”. Det kan också beskrivas genom självets artikulering av (icke)-ansvar gentemot den Andre. Konstruktionen av etisk identitet och ansvar är således inte så ovanligt som kan tyckas vid en första anblick. Exempel på återopande av etisk identitet inom utrikespolitiken är det bland annat det humanitära ansvaret för att bekämpa hunger och naturkatastrofer inom den samtida utvecklingsdebatten och post-kalla krigets framväxt av ”mänsklig säkerhet” och ”mänskliga rättigheter”. När det inom utrikespolitiken formuleras ett explicit internationellt ansvar, ett ingripande för att stoppa ett folkmord, förhindra kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller liknande, sker en kraftig rörelse som för problemet från det strategiska och ”själviska nationella”, till de högre moraliska planen (Hansen 2006:ibid.).

4.3.2 Andrafiering

”Securing an ordered self and an ordered world – particularly when the field upon which this process operates is as extensive as a state – involves defining elements that stand in the way of order as forms of ”otherness” (Cambell 1992:55). Säkerhet baserat på detta synsätt är inte enbart en ontologisk nödvändighet för att staten måste beskyddas från externa hot. Det är i tillägg en nödvändighet eftersom att statens identitet är beroende av just dessa hot. Hot och osäkerhet utgör staten. Staten känner sin identitet genom positionen gentemot en radikal, hotande Andre. Beskydd av staten från en extern Andre, sker ofta samtidigt genom porträtteringen av en intern Andre. Exempel på hur detta sker är i form av kommunism i 1950-talets USA, homosexualitet eller immigration (se bl.a. Sjöstedt 2010, Cambell 1992).

Hansen (2006) bygger vidare på Cambells idé om staters identitet. Till skillnad från Cambell, som menar att staters identitetskonstruktion består av en fast dikotomi som utgörs av Självet-Andre, förespråkar Hansen ett identitetskoncept

som är mer flexibelt. Detta identitetskoncept består till skillnad från Cambells av en serie relaterade, men fortfarande olika sammanställningar. Dessa sammanställningar kan teoretiseras genom en process av sammankopplingar och differentiering. Genom att förstå identitet som ett koncept som produceras genom dessa processer, tillämpas en teoretisk och metodologisk grund på vilken diskurser söker få stabilitet, och också hur denna stabilitet kan de-konstrueras (2006:35ff).

Som nämndes i kapitlets inledning drivs stater identitetskonstruktioner av differentieringen gentemot en eller flera Andra, vilket utgörs av begreppet Annorlundaskap genom en process av Andrafiering: "to constitute a range of differences as intrinsically evil, irrational, abnormal, mad, sick, primitive, monstrous, dangerous, or anarchical – as other" (Connolly 1991:65, Campbell 1992:55). Genom historien har politiska företrädare sökt legitimera sin förda säkerhetspolitik genom att samtidigt konstruera exempelvis andra länder, immigranter, homosexuella och kommunister som differentierade Andra. Dessa Andra utgör ett hot mot den egna säkerheten och det nationella Självvet, "thereby capitalizing on those whose identity is jeopardized by the play of difference, contingency and danger" (Connolly 1991:209).

Det finns flera exempel som bygger på differentierade, komplexa identitetskonstruktioner inom Utrikespolitiken. Ett sådant exempel är konceptet "nordisk identitet". Detta koncept konstruerades av svenska, danska och norska politiker under kalla kriget, som ett försök att till att ta avstånd från den nukleära rivaliteten hos dåtidens supermakter. Nordisk politik byggd på principer av neutralitet, nedrustning, bistånd och fredsbevarande var en kontrast mot den (farliga) nukleära och geo-politiska konfrontationen mellan Sovjetunionen och USA (Hansen 2006:38, Joenniemi 1990). Också utvecklingen av Östersjöregionen från kalla krigets slut fram till 1990-talet som ett finansiellt och kulturellt projekt tydliggör också konstruktionen av en identitet i försök att integrera länder och människor. Denna identitet är annorlunda mot den i Sovjetunionen och västra Europa, men har ändå integrerade element från bådadera (Waever 1997).

Stater kan vidare konstruera identiteter som är fördelaktigt positionerade mellan kulturella och geografiska gränser. Slovensk diskurs på 1990-talet synliggör en skarp åtskillnad mellan "Europa" och "Balkan". Men samtidigt som Slovenien var konstruerat som att tillhöra det tidigare, vilket parollen "återkomsten till Europa" i och med självständigheten 1991 påvisar, utgjordes det också av att vara tillräckligt bekant med Balkan för att kunna fungera som en "brygga" mellan de två identiteterna (Hansen 1996).

Diskurser som, i likhet med fallet Slovenien, anspelar på "återkomsten till Europa", eller Väst synliggör såväl att det kollektiva självvet kan konstrueras genom en identitet som beskrivs som överordnad, som att vara identisk med densamma. Den dominerande diskursen hos flera centraleuropeiska länder efter kalla krigets slut och kommunismens sönderfall 1989, var konstruktionen av Europa som högre stående och som en modell att efterlikna. Denna diskurs innefattade dock samtidigt ett antal karaktäristika som, likt en måttstock, skulle mäta graden av Europaskap hos olika länder i fråga. På så skulle dessa länder göras lika, men samtidigt separerade från Europa (Hansen 2006:40). Neumanns studie om historien om den ryska idén om Europa, visar på konstruktionen av den Andre som en högre stående

part, i kontrast till ett underlägset. Neumann påvisar här den västerniserade porträttering av Europa som överlägset och Ryssland som underlägset, samt den ryska vägen till utveckling genom att försöka efterlikna Europa (Neumann 1996:13).

Den Andre behöver dock inte alltid utgöras av en stat. Waeber (1996) menar exempelvis att EU:s konstituerade andre inte utgörs av en extern, geografisk enhet, utan istället av en temporal sådan, vilken är konstruerad av rädslan att återvända till sitt våldsamma förflutna. Efter kalla kriget blev NATO föremål för en (re)konstruktion, där självet var en allians som baserades på försvarandet av liberala värden, framför hotet från en territorial andre. Denna identitet vidmakthåller att alla stater kan, och ska, bli liberala demokratier och det är de västerländska länderna som får rätt att definiera innehållet i denna universalism (Hansen 1999, Williams och Neumann 2000).

Den andre kan också utgöras av en ”mindre än radikal” enhet inom utrikespolitisk diskurs. Den andre kan placeras inom ett nät av olika identiteter, snarare än det duala själv vs. andre. Hansen diskuterar Bush konstruktion av kriget i Irak för att synliggöra detta. Diskursen i detta fall baseras inte bara på konstruktionen av å ena sidan ”Amerika” och å andra sidan ”Irak”. Istället uppdelas Irak i ”Saddam Hussein och hans regim” och ”det Irakiska folket”. Denna uppdelning gjordes med anledning av att kriget inte skulle ses som ett krig mot hela den irakiska staten. Det var istället ett krig mot en förtryckande regim där ”Saddam Hussein” utgjorde den radikala Andra, medan förhållandet mellan ”Amerika” och ”det Irakiska folket” alltså var mångtydigt (Hansen 2006:41, Weber 1995).

Det irakiska folket porträtterades som att de var genomsyrade av en för-demokratisk, liberal önskan som länkade dem till den Amerikanska identiteten, men deras fångenskap under Saddam Hussein gjorde att detta bara kunde ske efter att de först hade befriats. Även om en radikal Andre, som här utgörs av Saddam Hussein, utgör kärnan, är den Andre konstruerad och stabiliserad genom en samtida artikulering av ett flertal andra identiteter. Dessa kan vara av en mer eller mindre radikal karaktär. Flera situationer, däribland inbördeskrig och kränkningar mot de mänskliga rättigheterna, ställer det internationella samfundet inför händelser där multipla Andra försöker få politiskt, diskursivt eller militärt stöd, vilket försätter politiska företrädare och statstjänstemän i en situation där de fastslår identiteten på olika enheter (Hansen 2006:41).

4.4 Hotbilder

I denna uppsats behandlar jag konstruktionen av hotbilder som någonting subjektivt som kan variera aktörer emellan, vilket går i linje med uppsatsens vetenskapsteoretiska utgångspunkter. Kopplingen mellan ett tillstånd, själva strukturen, och hur hotet blir artikulert av en agent, kan därför inte tas för givet (Sjöstedt 2010). Konstruktionen av hot är centralt för debatter om säkerhet, och för säkerhetsisering. Det har i viss utsträckning redan behandlats i kapitlets inledande avsnitt, men det förtjänar ändå att behandlas här i ett eget avsnitt.

Överrepresentationen av realistiska analyser och förklaringsmodeller i studier om hotbilder är tydlig. Ett alternativt tillvägagångssätt är tillämpningen av konstruktivistiska och poststrukturalistiska tillvägagångssätt. Från detta håll söker man exempelvis förklara dynamiken i nationella beslutsfattareshotbildskonstruktioner (Sjöstedt 2010) eller hotbildernas politik (Eriksson 2004). När nya situationer uppenbarar sig krävs det att det görs nya bedömningar av hur det säkerhetspolitiska läget ser ut, och vilka eventuella hot som kan präglatsituationen i fråga. Svårigheten i hotbilder ligger i att människor kan ha väldigt olika uppfattningar om vad som uppfattas som ett hot. Detta kan härledas till olika värderingar och världsbilder. På så vis är hotbildskonstruktionen en subjektiv konstruktion (Eriksson 2004:18).

Ett problem kan på mycket kort tid bli högprioriterat på den politiska agendan, från att tidigare bara ha uppmärksammats av ett fåtal aktörer. Motsatsen är också ett möjligt scenario. Problem som har varit av stor vikt för nationella beslutsfattare kan på kort tid förminska. Det tredje alternativet utgörs sonika av att problemet aldrig definieras som ett hot. Alla dessa potentiella hotbildskonstruktioner finns representerade inom i litteraturen. Bekämpning av terrorism post-9/11 påvisar också hur ett problem kan sprida sig till flera aktörer, även om dessa inte påverkats direkt av terrorattackerna. Hotbildskonstruktion kan förändras över tid, vilket fallet med Rysslands militära makt visar. Trots att det varit centralt för den västerländska hotbildsdiskursen i flera årtionden, har det passerats till förmån för andra hot, så som exempelvis terrorism och internationell brottslighet, för att på senare tid återfå prioritet från politiska företrädare (Sjöstedt 2010:10-11). Förhöjd prioritet av ett problem innebär ofta en samtida ned-gradering i prioritet av ett annat problem, som förvisso kan vara av stor vikt för den nationella säkerheten. Hur nationella företrädare konstruerar hotbilder kan därför få stora konsekvenser för den övergripande nationella, men också internationella säkerhetskontexten (ibid.12-13).

Konstruktionen av hotbilder sker, som nämnts ovan, genom en process av säkerhetsisering. När aktörer, i detta fall diplomatiska företrädare i säkerhetsrådet, presenterar en fråga som ett hot sker säkerhetsiseringen och frågan har blivit till en säkerhetsfråga (Buzan 1998:24-26). Att problemet diskuteras på politisk nivå är själva förutsättningen för att det upplevda hotet ska kunna hanteras. Sättet på vilket man pratar om och gestaltar en fråga är påverkar hur en fråga placeras på den internationella politiska agendan, och hur det sedermera eventuellt löses. Om hur frågor kan komma upp på den internationella dagordningen diskuterar Eriksson i titeln "*kampen om hotbilden*" (2004). Erikssons litteratur används dock i denna uppsats för att belysa hur aktörer pratar om och gestaltar hotbilder när det redan är en hot som diskuteras i på en hög politiskt nivå, i FN:s säkerhetsråd. Några av de punkter som diskuteras av Eriksson utgörs av om en händelse beskrivs som *episodisk* eller *tematisk*, om *hur hotbilder framställs* och hur de *språkligt gestaltas*, och *vilken identitet och historia som aktören har*.

En frågas genomslag kopplas till huruvida gestaltningen av frågan är tematisk eller episodisk. En händelse som gestaltas som episodisk, det vill säga ett uppdykande hot, har lättare att vinna gehör än en tematisk händelse, som i sin karaktär är långvarig och strukturell (Eriksson 2004:69). Genom att gestalta en fråga eller ett problem på olika sätt kan politiska kontroverser förvärras, eller tonas

ned. För att ge särskild tyngd åt en hotbild använder sig politiska företrädare ibland av metaforer eller analogier, vilka inte sällan är knutna till stereotypiska föreställningar (Eriksson 2004:113). De hotbilder som en aktör omger sig av påverkar hur den hotbild som man förmedlar sedermera gestaltas. Gestaltningen av en hotbild påverkas också av den kontext som man lever i och den historia som man har. Dessa två komponenter påverkar varandra och spelar stor roll för hur ett problem gestaltas (Eriksson 2004:69).

Historiska händelser kan användas för att skapa kraftfulla hotbilder, genom vilka den nationella identiteten formas. Detta genom att identitet skapas av historiska händelser som i sin tur kan tolkas utifrån ett samtida sammanhang. Det kollektiva minnet hos en särskild grupp människor bidrar till skapandet av en kollektiv identitet. Ett kollektivt minne är i sin tur av stor vikt med anledning av att upplevelser i den samtida kontexten kan avspeglas på historiska händelser, vilka kan få oss att uppfatta eller ”minnas” dem annorlunda (Noreen 2002:26-27).

4.5 Från teoretiskt ramverk till analys

Detta kapitel har presenterat uppsatsens teoretiska och analytiska koncept: representationer av identitet och andrafiering, säkerhet, hotbilder och narrativ. Förhoppningen är att dessa tillsammans ska kunna bidra med insikter och en fördjupad förståelse för de narrativen konstruktion. Om denna studie kan bringa förståelse för hur narrativen konstrueras i detta mycket aktuella fall - Ukraina, skulle det i sin tur kunna leda till indicier för hur konstruktionen narrativ kan förstås i andra fall.

5 Analys: En humanitär intervention eller militär aggression?

Följande kapitel presenterar den empiriska analysen. Kapitlet inleds med ett avsnitt som presenterar debattens kontext i FN:s säkerhetsråd. Därefter följer den empiriska analysen som är strukturerad enligt en modell där empiri och analys varvas för att på ett tydligt sätt illustrera konfliktlinjerna i de språkligt artikulerade narrativen, så som de presenteras av Ryska och Ukrainska FN-ambassadörer och diplomater. Efter redogörelsen för debattens kontext presenteras analysen efter vart och ett av de teoretiska koncepten, och vilka uttryck för dessa som identifierats i narrativen, därefter följer ett avslutande avsnitt som binder ihop det hela till sammanhängande narrativ.

5.1 Debattens kontext

I följande avsnitt redogörs för den kontext som debatten om konflikten i Ukraina är belägen i. Detta för att tydligare kunna gestalta de olika skiljelinjerna i aktörernas konstruktion av narrativen. Värt att poängtera igen är att följande kontextualisering inte syftar till att förhålla narrativen till någon ”sann” uppfattning om konflikten, i syfte att påvisa hur aktörerna förhåller sig till denna ”sanning”. Som nämndes i avsnittet som behandlar uppsatsens avgränsningar låter sig detta inte göras med tanke på uppsatsens vetenskapsteoretiska utgångspunkter.

Startskottet för FN:s säkerhetsråds behandling av konflikten i Ukraina inleds den 28 februari 2014, då ett extrainsatt krismöte hålls under slutet format på FN-högkvarteret i New York, det vill säga ett möte där bara säkerhetsrådets medlemmar närvarade. Utöver de permanenta medlemmarna (P5): Kina, USA, Frankrike, Storbritannien och Ryssland, består säkerhetsrådet vid den här tidpunkten av följande länder: Argentina, Australien, Tchad, Chile, Jordanien, Litauen, Nigeria, Sydkorea och Rwanda. Säkerhetsrådets medlemmar sammankallades efter att Ukrainas FN-ambassadör, Yuriy Sergeyev, adresserar ett brev till säkerhetsrådets ordförande, i vilket han anhåller om ett möte med säkerhetsrådet med anledning av den förvärrade situationen i den autonoma republiken Krim (S/2014/136). Detta framgår av den kommuniké som offentliggörs efter mötet (S/PV.7123).

Den 1 mars hölls så det första mötet om Ukraina i öppet format i säkerhetsrådets kammare. Utöver säkerhetsrådets medlemmar deltar Ukrainas FN-ambassadör och vice generalsekreterare Jan Eliasson. Den sistnämnde håller en briefing för rådets medlemmar. Eliasson framhåller att utvecklingen på Krim hade

tilltagit allt mer sedan gårdagens möte. På Krimhalvön hade viktiga platser så som flygplatser, offentliga byggnader (inklusive den regionala parlamentsbyggnaden), och kommunikationsbyggnader enligt uppgifter fortsatt att blockeras av oidentifierade, beväpnade och uniformerade män (vilka var de som i västlig press kom att kallas ”små gröna gubbar” anm.). Vidare hade det rapporterats om att beväpnad personal skulle ha tagit kontroll över administrativa byggnader i flera städer i östra och södra delarna av Ukraina (S/PV.7124).

Vice generalsekreterare Eliasson rapporterade vidare om att Krims nyligen utnämnde Premiärminister, Sergei Aksenov, tidigare under dagen hade offentliggjort ett uttalande, i vilket han vädjar till president Vladimir Putin om att genast ombesörja assistans i syftet att ”ensuring peace and tranquility on the territory of the Autonomous Republic of the Crimea”. I samma uttalande hade Aksenov deklarerat att han tillsvidare (på en temporär basis) tog kontroll över säkerheten på Krim och uppmanat samtlig säkerhetspersonell att alliera sig med honom, istället för med instanserna i Kiev. Med anledning av den rapporterade mobiliseringen av ryska trupper och fordon på Krim, hade det ryska parlamentets överhus (duman) godkänt president Putins anmodan om att använda ryska trupper i Ukraina ”pending the normalization of the public and political situation in that country” (ibid.).

På begäran från den ryska FN-ambassadören, Vitaly Churkin, hålls sedan ett extrainsatt möte den 3 mars (S/2014/136). Vid detta möte briefas också rådsmedlemmarna av Generalsekreterarens assistent i politiska frågor, Oscar Fernánde-Taranco. Under briefingen redogjorde Fernánde-Taranco för att situationen i Ukraina har fortsatt att utvecklas mycket kritiskt. I tillägg hade generalsekreterarens assistent i politiska frågor förstått att mobiliseringen av ryska trupper på Krim fortsatt pågick, och att Ukrainska militärbaser hade omringats av ryska trupper. Situationen i östra delarna av Ukraina var fortsatt instabil. Det hade rapporterats om demonstrationer i vissa städer och hade förekommit försök av lokala grupper att få kontroll över vissa lokala myndighetsbyggnader. Fernánde-Taranco lät meddela att Generalsekreteraren hade engagerat sig i frågan. Generalsekreteraren hade under helgen haft ett telefonsamtal med president Putin i vilket han meddelade den ryska presidenten att han följde händelseutvecklingen i Ukraina mycket noga. Generalsekreteraren hade uttryckt stor oro över den allt tilltagande spända stämningen i Ukraina, vilket kunde äventyra landets enighet, suveränitet och territoriella integritet. Det var av absolut vikt att återställa lugnet i landet, och att förhindra att situationen eskalerade. Fernánde-Taranco avslutade sin briefing med att påminna om Generalsekreterarens manande till dialog för att förhindra att situationen eskalerade ytterligare, och att världens ledare hade ett gemensamt ansvar att bidra samverkansinriktat i att nå en fredlig lösning på konflikten (S/PV.7125).

Efter ett möte i slutet format den 10 mars (S/PV.7131) sammankallas säkerhetsrådet igen den 13 mars (S/PV.7134). Säkerhetsrådet briefas vid detta möte av Undergeneralsekreterare i politiska frågor, Jeffrey Feltman. I sin briefing till rådet behandlar Feltman i huvudsak två aspekter, FN:s arbete och den senaste händelseutvecklingen i Ukraina. Feltman framhöll att intensiteten på mötesfrekvensen var ett tecken på situationens allvar. Detta var det andra mötet på

en vecka, och det sjätte mötet sedan den 1 mars. Utöver säkerhetsrådets uppmärksamhet mot konflikten hade i tillägg ett antal multipla multilaterala och bilaterala diplomatiska försök mot en fredlig lösning gjorts. Mötesfrekvensen var också ett bevis på att det internationella samfundet inte ännu hade lyckats leva upp till sin skyldighet – att nå en fredlig lösning på konflikten i enlighet med FN-stadgan. Feltman framhöll dock att det fortfarande fanns hopp om en fredlig lösning och uppmanade rådets medlemmar att ta den möjligheten. Den allt förvärrade situationen på Krim och tilltagande spänningar i östra delarna av Ukraina var mycket oroande. Feltman hade mottagit rapporter om att militärsjukhus hade övertagits av oidentifierad militär personell.

Den 11 mars hade även rapporter mottagits om att myndigheterna på Krim hade stängt luftrummet över halvön för alla kommersiella flygningar, med undantag för de som flög till och från Moskva. Detta skulle ha gjorts för att hålla så kallade ”provokatörer” borta från halvön. Feltman informerade också om att parlamentet på Krim den 11 mars hade antagit en ”declaration of independence of the Autonomous Republic of Crimea”. Ukrainas parlament hade som svar på detta antagit en resolution, vilken citerade landets konstitution. I denna befalldes Krims parlament att ”reconsider its decision of the 6 March 2014 and bring it in line with the Constitution of Ukraine and the Constitution of the Autonomous Republic of Crimea, approved by the law of Ukraine of 23 December 1998” (S.PV/7134). Det är alltså i den kontexten som redogjorts för ovan som säkerhetsrådet behandlar frågan om Ukraina inledningsvis.

Vad som sedan kommer att utgöra ett tongivande tema i debatten handlar om det referendum som hölls på Krim den 16 mars 2014. Detta belystes av Feltman i briefinggen den 13 mars (S.PV.7134) i termer av att det väntades förvärra en redan svår situation. Inför folkomröstningen, och efter veckor av diplomatiska förhandlingar för att minska spänningarna i Ukraina, misslyckades säkerhetsrådet med att anta resolutionsutkastet (S/2014/189) till en resolution som uppmanade medlemsländerna att inte erkänna resultatet av folkomröstningen i den autonoma republiken Krim (SC/11319). Utfallet av röstningen om resolutionen redovisas som följer: 13 röster för (Argentina, Australien, Chad, Chile, Frankrike, Jordanien, Litauen, Luxemburg, Nigeria, Sydkorea, Rwanda, Storbritannien och USA), 1 röst emot (Ryssland) och ett avstående (Kina). Med anledning av att Ryssland som en av de fem permanenta medlemmarna har möjlighet att använda sitt veto, blev utfallet sådant att resolutionsutkastet inte kunde antagas (S.PV/7138). Detta referendum är ett tema som också förekommer längre fram i debatten.

Inom debattens kontext diskuteras också situationen som rör de mänskliga rättigheterna, och kränkningar mot desamma, på Krim och i östra delarna av Ukraina. Detta blir alltmer tongivande i debatten under återkommande briefingar av Assisterande Generalsekreterare för de Mänskliga Rättigheterna, Ivan Simonovic. (Se S/PV.7157, S/PV.7205 m.fl.). Simonovic redogör för sina resor och sitt arbete i regionen (även om han länge nekas tillträde till Krim). Simonovics mandat inkluderar att utvärdera MR-situationen, att belysa den absoluta vikten av att respektera de mänskliga rättigheterna i arbetet med att lösa konflikten på fredligt vis, och att framföra rekommendationer för vägen framåt (S.PV/7144).

Efter en kortare tids lugn, ökar spänningen när beväpnade individer och separatistgrupper försöker ta kontroll över lokala parlamentsbyggnader och vapenförråd i flera städer i östra delarna av Ukraina, däribland Donetsk, Lugansk, Kharkiv. I Donetsk har ett antal individer utropat en ”Peoples Republic of Donetsk”, dessa vill också bli en del av den ryska federationen och bryta sig fria från Ukraina. I flera andra städer har det förekommit våldsamma upplopp (SC/11358). Upptrappande och nedtrappande vad gäller händelser som det som redogjorts för i förgående stycke är naturligtvis återkommande genom behandlingen av Ukraina.

Det sista större temat som präglar möteskontexten är nedskjutningen av Malaysia Airlines flight 17, MH-17, den 17 juli 2014, över ett separatistkontrollerat område i östra Ukraina. Samtliga 298 passagerare (däribland 80 barn) och besättningsmän miste livet. I det första mötet som äger rum efter den tragiska händelsen, den 18 juli, framgår att man inte har någon verifierad information om vad som orsakade att planet störtade, men att rapporter som mottagits av Generalsekreteraren gör gällande att en luftvärnsrobot kan ha använts. Generalsekreteraren hade uttryckt att det fanns ett behov för en fullständig, transparent och internationell utredning i frågan. (S/PV.7219). Denna utredning tillsätts efter att resolution 2166 (2014) antagits med stöd av samtliga rådsmedlemmar. I resolutionen befalls de beväpnade grupper som kontrollerade kraschplatsen skulle bereda säker väg för att tillåta att platsen kunde utredas och kropparna tas om hand. Detta var av absolut vikt.

Vad som redogjorts för i avsnittet ovan utgör kontexten för debatterna i FN:s säkerhetsråd som behandlar konflikten i Ukraina.

5.2 Representation av identitet och andrafiering

Följande avsnitt presenterar analysen av hur identitet och andrafiering konstituerar å ena sidan den ryska officiella diskursen och å andra sidan den ukrainska officiella diskursen. Detta görs enligt representation av identitet enligt de strukturerande begreppen det temporala, det rumsliga och etik, samt andrafiering som förekommer löpande i detta avsnitt.

Identitetsbegreppet som en form av rumslig konstruktion (Hansen 2006:47) återkommer när säkerhetsrådet behandlar frågan om Ukraina i FN:s säkerhetsråd och utgör en av komponenterna i narrativen. Som tydliggjorts i förgående kapitel utgör detta begrepp en analytisk lins, snarare än ett explicit artikulerat tecken. Den rumsliga identitetskonstruktionen blir som tydligast när Ryssland och Ukraina konstruerar varandra och sig själva som länderna Ryssland och Ukraina i deras officiella diskurs. Dessa identiteter tillskrivs också politiskt innehåll, och är de är därför inte enbart geografiska enheter.

I det inledande skedet av debatten formas den ukrainska identitetskonstruktionen av ett relativt tydligt fokus på den rumsliga aspekten i klassiska termer i form av nationalstaten. I artikulerandet av vad som har inträffat i Ukraina, och vem som är parten som bär skulden för detta, ikläds Ryssland (av

Ukraina) en rumslig identitet som en illegal angripare. Vid samma tidpunkt ikläds Ukraina (av Ryssland) en rumslig identitet i termer av att vara en icke-demokratisk nation. Båda dessa konstruktioner visar således prov på att vara såväl territoriella konstruktioner såväl som att vara en konstruktion av det abstrakt politiska, så väl som att de utgör egna politiska subjekt. I både den ryska och den ukrainska officiella diskursen finns det tydliga gränsdragningar och ett påvisande av att identitetskonstruktionen är föremål för en relationell process.

Den ukrainske FN-ambassadören formulerar i den första öppna debatten inledning på ett narrativ där som handlar om en situation som håller på att förvärras. Vad som har inträffat på Krim beskrivs i termer av att ryska trupper har beträtt ukrainskt territorium illegalt, och att den ryska närvaron växer sig starkare för varje timma. Motivet till att ryska trupper befinner sig på Krim, enligt vad som hävdas från rysk sida för att skydda den ryskspråkiga befolkningen, beskrivs av den ukrainske FN-ambassadören, Sergejev, som ett dubbeltydigt svepskäl. Det är ett tydligt och aggressivt angrepp mot den Ukrainska staten, menar Sergejev (S/PV.7124). Illegaliteten i den ryska identiteten förstärks i och med artikulationer om ”illegala ockupanter”. Även ett antal undertecknade avtal som ingåtts av Ryssland och Ukraina citeras för att påvisa att det ryska agerandet illegalt, däribland Budapest memorandumet och NPT (Non-Proliferation Treaty) (S/PV.7125).

Den ryska redogörelsen för inledningen i narrativet om konfliktens inledande skede skiljer sig, inte helt oväntat, från ukrainsk dito. Den rumsliga konstruktionen av Ukraina som Icke-demokratisk nation är påtaglig i samtliga debatter. I inledningsskedet presenterar den ryske FN-ambassadören, Churkin, ett antal historier i vilka den ukrainska identiteten konstrueras som icke-demokratisk. I säkerhetsrådets inledande behandling av konflikten präglas Churkins språkliga artikulationer av emfas på hoten som tvingade den dåvarande ukrainske presidenten Yanukovych (som hade visst stöd från Moskva) att lämna landet, och det nya ukrainska parlamentets lag som begränsar den ryska minoritetens rätt att tala sitt språk. Churkin framhöll också att det inom det Ukrainska parlamentet fanns politiska grupperingar med medlemmar i extremistkretsar. Dessa ska enligt Churkin arbeta inom den ukrainska underrättelse- och säkerhetstjänsten. Ett ytterligare uttryck i det här skedet som också synliggör den rumsliga identitetskonstruktionen icke-demokratisk nation är språkliga artikulationer i termer av att icke-identifierade, beväpnade män från den ukrainska huvudstaden Kiev ska ha stormat inrikesministeriet på Krimhalvön den 1 mars. (S/PV.7124). Denna konstruktion förstärks ytterligare i narrativet i termer av att krisen i Ukraina är ett resultat av en ”state coup in Kiev as a result of the armed takeover by radical extremist”. Dessa ”armed national radicals” har enligt Churkin skanderat anti-ryska och anti-semitiska slagord samtidigt som de har orsakat upplopp i centrala Kiev och i västra delarna av Ukraina. (S/PV.7125).

Samtidigt som Ryssland med språkets makt ikläder Ukraina en särskild identitet som icke-demokratisk, synliggörs också den samtida identitetskonstruktionen av det ryska, nationella självbet. Denna identitet är öppen, logisk och ansvarstagande, allt som Ukraina som andre inte är (S/PV.7125).

Den *temporal* aspekten av identitetskonstruktionen inom ramen för officiell diskurs synliggörs som tydligast i Ukrainas anföranden. Det ryska agerandet beskrivs som hemmahörande i en annan tid. Bland annat genom den ukrainske premiärministerns yttranden ”*It is absolutely and entirely unacceptable in the twenty-first century to resolve any kind of conflict with tanks, artillery, and boots on the ground*” (SC/11314). Denna beskrivning drar implicita paralleller till en tid när det var med dessa medel som krig utkämpades, något av världskrigen. Vid ett antal tillfällen under de många debatterna blir Ryssland föremål för en temporal identitetskonstruktion i termer av en tillbakagång i historien, till Sovjetunionen. ”[...] I am convinced that the statement made by the Russian representative expressed not the voice of the Russian Federation, but rather the voice of the Soviet Union” (S/PV.7138). Än mer när det kontrasteras med hopp om en demokratisk framtid för Ryssland (SC/11319). Den temporal aspekt blir naturligtvis särskilt tydlig i sådana här artikulationer som så tydligt spelar på en historisk tillbakagång till det förflutna i form av ett handlande från en svunnen tid och där objektet, i detta fall Ryssland, befinner sig i en helt annan tid än Ukrainas själv. Artikulationen låser dock inte fast den ryska identiteten i denna beskrivning med anledning av att det också formuleras ett hopp om en demokratisk framtid. Detta visar också på identitetsbegreppets rörlighet.

Vad gäller den temporal aspekt i Rysslands konstruktion av Ukraina är den inte lika tydlig språkligt artikulerad som i Ukrainas konstruktion av Ryssland. Detta gäller i avseendet att man inte diskuterar historia och framtid på samma vis som i det första fallet. Däremot kan den temporal aspekt diskuteras i förhållande till den rumsliga identitetskonstruktionen av Ukraina. Dessa två aspekter av identitetskonstruktion är i det här fallet nära sammanlänkande och innehåller samma politiska innehåll. Rysslands konstruktion av Ukrainas identitet kan förstås som utvecklings- eller progressionsorienterad med anledning av konstruktionen av Ukraina som icke-demokratisk, och därav driven av en typ av bakåtsträvande logik. I de ryska anförandena artikuleras också termer och beskrivningar av händelseutvecklingen i Ukraina som tycks bära tecken på att den ukrainska identiteten i hög grad präglades av kaos, oordning och våldsamheter. I linje med artikulationer om landet som icke-demokratiskt, beskrivs det ukrainska samhället som rättslöst (S/PV.7139). Vidare beskrivs Självständighetstorget i Kiev, Majdan, av FN-ambassadören Churkin som ett militariserat läger (S/PV.7134). Ukraina som icke-demokratisk konstruktion av Ryssland blir också tydlig genom följande citat om händelseutvecklingen på Krim: ”with respect to Crimea, that case resulted from a legal vacuum generated by an unconstitutional armed coup d’etat carried out in Kiev by radical nationalists in February, as well as by their direct threats to impose their order throughout Ukraine” (S/PV.7138). Parallellerna som i det ryska narrativet dras mellan Ukraina och nationalism, påvisar en dock hur det kan kopplas till den temporal aspekt i och med oroväckande tecken för framtiden, och en återspeglning av historien till nationalism, nazism och ny-nazism (S/PV.7127).

När det kommer till den *etiska*, eller ansvarsrelaterade, identitetskonstruktionen är de språkliga artikulationerna från respektive part tämligen likartade varandra. Här handlar det, som poängterats i föregående kapitel, inte om att använda den etiska

identitetskonstruktionen för att påvisa hur den internationella etiken ska tillämpas eller utvecklas på det aktuella fallet, utan istället att synliggöra hur konstruktionen av ansvar, etik och moral kopplas samman med identitetsbegreppet (Hansen 2006:50). Denna typ av identitetskonstruktion är ytterst närvarande i debatterna i säkerhetsrådet.

Från rysk sida synliggörs den etiska identitetskonstruktionen på det vis som man berättar om sitt eget agerande i Ukraina. Det framgår explicit och implicit att det är en fråga om ansvar, etik och moral. Den ryska identitetskonstruktionen av Self bygger således på dessa begrepp, i kontrast till konstruktionen av Ukraina, som en icke-ansvarstagande andre. I analysen av verbatimprotokollen framgår att en av den tydligaste tematiken i de ryska anförandena i säkerhetsrådet handlar om fokus på det egna ansvarstagandet, och en kategorisering av interventionen i Ukraina i termer av en humanitär sådan. I ett anförande slår FN-ambassadör Churkin tillbaka kritik mot de rådsmedlemmar som sökt utpeka Ryssland som att spela en huvudroll i krisen *"For them (de rådsmedlemmar som riktar skarp kritik mot Ryssland min anm.) it seems to be a game; for us, it is an issue of lives and the fundamental norms of international law"* (S/PV.7134). Annat som artikuleras i relation till interventionen i Ukraina som en humanitär sådan sker i termer av beskrivningar av läget som en humanitär katastrof. I denna humanitära katastrof tar Ryssland sitt ansvar. Churkin beskriver den 8 aug 2014 att 800 000 ukrainska medborgare har flytt till Ryssland från Ukraina (S/PV.7234). Den 17 februari 2015 har denna siffra uppgått till 1 miljon, enligt Churkin (S/PV.7384). Detta har Ryssland bemött med öppenhet. *"Our country stands ready to undertake that great burden. We do not need material assistance from outside. We stand ready to provide humanitarian assistance to Ukrainians on our own"* (S/PV.7234).

I motsats till den ryska beskrivningen av situationen i Ukraina som en "humanitär kris", vill den Ukrainske FN-ambassadören inte kännas vid att det finns någon sådan: *"As my delegation has stated previously, there is no humanitarian crisis in Ukraine, as continually portrayed by our Russian colleagues"*. Man säger dock att den humanitära situationen i regionerna Donetsk, Donbas och Luhansk är svår, men att det är Ryssland som har destabiliserat situationen i dessa områden och därför bär ansvar för de humanitära problemen där (S/PV.7234). Den Ukrainske FN-ambassadören Sergejev vänder sig också emot den ryska beskrivningen av interventionen som en fredsbevarande intervention, och detta menade Sergejev var ett led i rysk psykologisk krigsföring och informationskrigsföring (S/PV.7125).

Den ryska konstruktionen av självet som ansvarstagande, sker också samtidigt som det sker en konstruktion av den ukrainska andre som icke-ansvarstagande vilket synliggörs genom den språkliga artikulationen:

"It seems that the Kiev authorities are not interested at all. We have made multiple appeals to them to create humanitarian corridors to evacuate children and the vulnerable, including orphans. We have also appealed to them to allow humanitarian assistance from Russia to be let in. But the Kiev authorities has rejected all of those proposals" (S/PV.7234).

Detta synliggörs också vidare i ett citat som diskuterar den ukrainske premiärministern Yatsenuks agerande i termer av att han inte tog president Yanukovych utsträckta hand när den erbjöds:

Why did he (Yatsenuk min anm.) not seize that opportunity, to prevent the country from falling into economic disaster? Why not seize not only the opportunity provided by offers from the European Union and the United States, but also by the readiness of the Russian federation to help with credits and lower fuel prices to begin to stabilize the economic situation?."

I detta citat synliggörs den etiska identitetskonstruktionen dels genom att utmåla en situation som tydligt utpekar den Ukrainske premiärministern som icke-ansvarstagande; Yatsenuk tog inte möjligheten att förhindra en ekonomisk katastrof för landet när möjligheten fanns, han visade ovilja till att samarbeta, och dels genom att konstruera en konstruktion av det ryska agerandet som högst ansvarsfullt; den ryska viljan att hjälpa (SC/11314).

Ett ytterligare tecken på ansvar och moral synliggörs i de ryska språkliga artikuleringarna inför det referendum som hölls på Krim den 16 mars. Här bygger den ryska retoriken på att uttrycka stöd och respekt för befolkningen på Krim att själva bestämma, samtidigt som man uttrycker illegaliteten i att inte erkänna folkomröstningen, vilket underbyggs med referenser till artikel 1 i FN-stadgan (S/PV.7138) Detta är också anledningen till att Ryssland lägger in sitt veto under rådets omröstning om att anta resolutionsutkastet S/2014/189, i vilket folkomröstningen på Krim förklaras olaglig och därmed inte erkänns. Den ukrainska ståndpunkten konstruerar ansvaret precis tvärt om. Det ryska beslutet att lägga in sitt veto mot resolutionsutkastet var ingen överraskning för Ukraina: "for that permanent member of the Council (Ryssland min anm.) it has become the custom to veto any measure aimed at maintaining international peace and security". Härigenom konstrueras den ryska identiteten som icke-ansvarstagande och utan respekt för internationell fred och säkerhet.

Den ukrainska etiska identitetskonstruktionen bygger i övrigt, tydligare än i de ryska artikuleringarna, på att anspela på det internationella samfundets ansvar och moral för att stoppa den eskalerande situationen i Ukraina. Härigenom blir det därför synligt att en diskursiv, kraftig rörelse görs för att flytta ansvaret från det nationella till det internationella rummet och således mot en högre nivå av det moraliskt goda. Detta synliggörs bland annat i citatet: "I appeal to all Council members to find the means and measures in the Security Council and in the UN, as well as in the bilateral level, to do the utmost possible to stop the aggressor, the Russian delegation, present in this chamber" (S/PV.7138).

I den ryska officiella diskursen är denna tematik inte lika förekommande. Det sker dock i relation till den humanitära krisen som beskrivs enligt följande: "Russia calls upon the international community to take emergency measures to improve the humanitarian situation in the east of Ukraine" (S/PV.7234).

5.3 Hotbilder

I analysen av det empiriska materialet synliggörs ett antal hotbildskonstruktioner. För att synliggöra hur konflikten blir högprioriterad är det lämpligt att se vilka

hotbilder som framkommer i säkerhetsrådets allra första möte då frågan behandlas i öppet format, den 1 mars 2014, detta eftersom att det ska komma att påverka hur frågan hanteras även fortsättningsvis (S/PV.7124). Givet att analysen inleds först när frågan har börjat diskuteras i säkerhetsrådet har det redan blivit föremål för en säkerhetsiseringsprocess och utgör således en säkerhetsfråga.

Den hotbild som konstrueras av Ukraina i konfliktens inledande skede utformas enligt en tydlig emfas i beskrivningen av vad det är som kan komma att inträffa i termer av en "militär intervention" och inte någonting annat. Den ukrainske representanten förstärker sedan allvaret i situationen genom att uppmana säkerhetsrådets medlemmar att göra "everything possible to prevent military invasion by the Russian Federation" (SC/11302). Hotbilden tecknas av att spänningen på Krim tilltar varje timma och att ryska trupper redan befinner sig på Krim, illegalt. Den ukrainske representanten hade också tidigare under dagen fått besked om att den ryska duman enhälligt hade godkänt våldsanvändning mot Ukraina, efter order från president Putin (S/PV.7124). Bilden som utmålas strävar efter att utpeka situationens allvar och för att få andra aktörer i säkerhetsrådet att uppmärksamma och hantera detta upplevda hot. För att kunna påverka att, och hur, det upplevda hotet löses är det av vikt hur det konstrueras och lanseras till de andra aktörerna i säkerhetsrådet. Detta leder till en förskjutning där hotet inte bara finns beläget inom en stat, utan där det utgör ett hot i det internationella rummet. I relation till denna konstruktion beskrivs det ryska agerandet utgöra "[...] an act of aggression against the State of Ukraine and a severe violation of international law, posing a serious threat to the sovereignty and territorial integrity of our country, as well as peace and stability in the whole region" (S/PV.7124).

I den narrativet som presenteras från rysk sida formas retoriken inledningsvis av vad man skulle kunna kalla försök att dekonstruera den hotbild som presenterats i det tidigare anförandet av den Ukrainske FN-ambassadören Sergeyev. Detta görs dels genom att tydliggöra att man inte ställer sig bakom beskrivningen av händelseutvecklingen i Ukraina, så som den karaktäriseras av Sergeyev i termer av ett militärt angrepp. Detta görs också genom att anspela på närheten och gemenskapen de båda länderna emellan, genom artikulationer så som "fraternal country" och "our neighbour" (S/PV.7124) och "brotherly neighbour" (S/PV.7125). Att den ryska representanten inte erkänner eller delar hotbilden som tecknas av den ukrainske representanten visar på hotbildens konstruktion som subjektiv.

Hur den ryska representanten bemöter den ukrainska hotbilden av Ryssland som militär angripare sker egentligen genom att inte bemöta den hotbilden alls, bortsett från att emfasera att nämnda beskrivning saknar grund. Det tycks också som att den ryska representanten söker dekonstruera eller förminska den ukrainska hotbilden, så som lanserad till säkerhetsrådets medlemmar, genom en återigen kraftig diskursiv rörelse av hotet som internationellt eller regionalt, genom beskrivningar av tillståndet i Ukraina som en inrikespolitisk kris som är orsakad av den nytillträdda (illegitima) regeringen i Kiev (SC/11302, S/PV.7125). Detta förekommer också i den tredje debatten där händelseutvecklingen beskrivs enligt följande: "the crisis provoked by the State coup in Kiev as a result of the armed takeover by radical extremists continues to deteriorate and generate very

serious threats to the future of that country” (S/PV.7125). I augusti karaktäriserar Churkin för första gången händelserna i Ukraina som en inrikes väpnad konflikt (S/PV.7234). Problemet utgörs om något av Kievs icke-demokratiska agerande gentemot befolkningen på Krim-halvön, vilket är vad som skänkt halvön dess mycket ostabila och spända situation. Men utgör detta egentligen något hot? Och om ja, i sådana fall för och mot vem? I det ryska narrativet i detta läge är hotet, tvärt emot vad Ukraina påstår, riktat mot ”[...] the lives of Russian citizens, our compatriots and members of the military contingent of the armed forces of the Russian Federation” (SC/11302) och ”[...] ongoing threats of violence by ultranationalists against the security, lives and legitimate interests of Russians and all Russian-speaking people”. Med anledning av att det också förekommer tydliga artikuleringer från rysk sida om att mänskliga rättigheter och minoritetsrättigheter väldigt tydligt måste försvaras (S/PV.7125) kan man här också tänka sig att det är de som är hotade.

Om blicken lyfts något, för att se om dessa hotbilder har blivit sedimenterade i takt med att debatterna om Ukraina i FN:s säkerhetsråd fortlöper, ses följande om hotbildskonceptet. Från rysk sida förstärks konstruktionen av hotet mot den ryska befolkningen i Ukraina. Den 16 april framkommer tydliga artikuleringer om den okontrollerade, aggressiva nationalismen och Ny-nazismen i Ukraina. I relation till detta tema försöker Ryssland lansera det som en hotbild och se till att det uppmärksammas och får förhöjd prioritet på agendan ”nothing is said in public calls to initiate national hatred and even destroy the Russian population”. Från att situationen i Ukraina tidigare har beskrivits som gravt allvarlig för den ryska populationen, artikulerar nu den ryske representanten att den ryska populationen i Ukraina kan komma att utrotas till följd av ny-nazismens utbredning i landet (S/PV.7127). Ett återkommande tema i konstruktionen och återkommande repetitioner av hotet mot den ryska befolkningen som ny-nazismen i Ukraina utgör att diskutera det och likna med antisemitism.

Den av Ukraina konstruerade hotbilden Ryssland kopplas längre fram i debatten också samman med terrorism. I kölvattnet av nedskjutningen av MH17 fördöms handlingar av de illegala, beväpnade grupper som har kontroll över kraschplatsen. Den Ukrainske representanten argumenterar för att de så kallade folkrepublikerna Donetsk och Luhansk måste klassificeras som terrororganisationer, inte bara i Ukraina - i hela världen. Därtill ska samarbete med dessa organisationer anses som ett stöd för terrorismen. Vidare artikuleras att de illegala militära aktiviteter som dessa terrorgrupper har ägnat sig åt, enbart har kunnat möjliggöras på grund av den Ryska federationens direkta och öppna stöd (S/PV.7221, S/PV.7219). Att sammankoppla Ryssland med terrorism utgör en ytterligare förstärkande dimension av hotbild Ryssland.

5.4 (o)säkerhet

Föreliggande avsnitt utgör en analys över hur säkerhetskonceptet rymms i narrativen från ukrainskt respektive ryskt håll. För att ett problem ska bli frågor om säkerhet krävs det att de också konstrueras som sådana. Vad som nu kännetecknas som en väpnad konflikt i Ukraina, har onekligen lyfts upp på den internationella politiska agendan och hanteras som en säkerhetsfråga. Detta med anledning av att Ukraina utgör en återkommande punkt på säkerhetsrådets agenda, och det också förekommer att extrainsatta möten sätts in utöver redan inplanerade sådana. Frågan har blivit *säkerhetiserad* (Buzan et al 1988:21). Trots att det varit oroligt i Ukraina en period innan säkerhetsrådets behandling av frågan inleds, säkerhetiseras frågan först när Ukraina genom en språklig och politisk praktik artikulerar den som ett hot mot säkerheten. Detta görs i termer av den Ukrainske FN-ambassadören beskriver Rysslands intervenerande på Krim som en militär intervention och får gehör för det från andra säkerhetsrådsmedlemmar (SC11304).

Inledningsvis är det också hotet mot den nationella säkerheten som framträder allra tydligast. Detta med anledning av att det ryska agerandet utmålas som ett hot mot Ukrainas territoriella integritet (S/PV.7124). I takt med att debatten fortskrider sker en kraftig förskjutning på så vis att konflikten också diskuteras i termer av "hot mot regional säkerhet" (S/PV.7125), "hot mot internationell säkerhet", och "hot mot the entire civilized world" (S/PV.7144).

Säkerhetskonceptets tvåsida politiska dynamik synliggörs genom debatten återkommande, mer eller mindre explicit, genom språkliga artikulationer. Genom hur Ryssland och Ukraina uppmålar konflikten i förhållande till säkerhet, får de en legitim makt att vidta åtgärder och ikläds i relation till detta också med ett ansvar. Som påpekats tidigare är mobiliseringen av makt och ansvar således sammanlänkat (Buzan et al 1998:25ff, Hansen 2006:35). Beroende på hur formuleringarna i relation till detta tillskrivs också FN:s säkerhetsråd, och andra aktörer med legitim makt och ansvar att agera. Hur konstrueras ansvar för att få en legitim makt? Som diskuterats tidigare i detta analyskapitel är detta en viktig komponent för den etiska identitetskonstruktionen, men det utgör också en högst central del i säkerhetskonceptet. I sina de språkligt artikulerade narrativen om vad som inträffar i Ukraina har båda parter tydligt artikulerat att situationen kräver skyndsamma åtgärder (vilka åtgärder och vem som ska vidta dessa skiljer sig åt parterna emellan och beroende på vilken tematik som berörs under den aktuella debatten). Båda parter har också tydligt artikulerat den egna partens (självet) ansvarsförmåga samtidigt som den andra parten (andre) artikulerats som det motsatta.

Den ryska artikulation av den situation som är så hotande att åtgärder måste vidtas skyndsamt, och som således ikläder dem själva med makt och ansvar att göra så, är en noggrann redogörelse för hur Krims premiärminister, Aksyonov, har vänt sig direkt till Ryssland med en förfrågan till president Putin om assistans, med anledning av den rådande situationen, för att kunna skipa fred. Föreliggande förfrågan citeras:

”With respect to the extraordinary situation in Ukraine and threats against the lives of Russian citizens, our compatriots, and members of the military contingent of the armed forces of the Russian Federation deployed in conformity with international agreement on the territory of Ukraine, the Autonomous Republic of Crimea – in accordance with paragraph (g) of part I of article 102 of the constitution of the Russian Federation – has requested the deployment of the armed forces of the Russian Federation on the territory of Ukraine until the civic and political situation in Ukraine can be normalized” (S/PV.7124).

Vid säkerhetsrådets möte den 5 augusti artikulerar den Ryska FN-ambassadören Churkin att han inte avser diskutera Krim under några fler möten eller debatter i FN:s säkerhetsråd. I alla fall inte under rubriken situationen i Ukraina. Den ukrainske FN-ambassadören utnyttjar sin rätt att ge en replik på detta ryska uttalande och betonar följande (på ryska):

I have come to realize that it is sometimes useless to comment on certain things, since our Russian colleagues will stand by their opinion and represent the situation that they want, regardless. That is the reason for the virtual reality that our Russian colleagues have constructed, where they live in their own world while everyone says the same thing”. (S/PV.7234).

Detta kan visa på ett sätt att från rysk sida dekonstruera Krim från den politiska agendan och flytta ned den från FN:s säkerhetsråds agenda, om än tillfälligt. Detta kan också vara ett tecken på den ryska emfasen på händelseutvecklingen i Ukraina som en inrikespolitisk kris eller konstruktionen av den egna interventionen som en humanitär sådan.

I enlighet med porträtteringen av det internationella och nationella, där det internationella utgör den radikalt hotande andre och det nationella utgör självet som är i behov av skydd (Hansen 2006:26, Cambell 1992) kan det synliggöras inom ramen för den ryska officiella diskursen. Ryssland som är ordnat och ansvarstagande behöver skydda en del av sig själv, ryskspråkig befolkning och ryssar i Ukraina, från den radikalt hotande andre som Ukraina utgör, där hotet finns. Med samma terminologi synliggörs också det nationella säkerhetskonceptet i de ukrainska anförandena, även om ukrainska företrädare förvisso erkänner att läget i landet är spänt, konstrueras situationen som en hanterbar innan den militära interventionen från den hotande andre, som Ryssland utgör.

5.5 Narrativ

Narrativet ses i sammanhanget som en konstituerande komponent i den ryska och ukrainska officiella diskursen och utgör ett verktyg med vilket sambandet mellan idéer, upplevelser och handlingar som utger och omger konflikten i Ukraina kan greppas. Det utgör också ett verktyg att använda sig av för att kunna greppa hur identiteter konstrueras och rekonstrueras i tid och rum (Robertson 2003:90, Strömbom 2010:29). Utöver det ses också hur kollektiva narrativ, som berättas från

ett nationellt själv, reproduceras, och förskjuter avståndet från det nationella självet till den andre (Hansen 2006:72). De ryska och ukrainska narrativen är i sig uppbyggda på uppsatsens teoretiska koncept som behandlats ovan.

Detta synliggörs genom analysen av debatterna som ägt rum under de många timmarna i säkerhetsrådets kammare. I narrativen som återberättas i denna situation som präglas av konflikt och instabilitet, är såväl hotbilder som säkerhet och identitet ytterst närvarande och sammanlänkande koncept, där de båda parterna i form av Ryssland och Ukrainas skiljelinjer tydliggör identitetskonstruktioner som ikläder varandra rollerna som självet och den andre. Genom det ryska och det ukrainska narrativets beståndsdelar i form av representationer av identitet och andrafiering, (o)säkerhet och hotbilder, synliggörs maktdimensionen genom att de i sina berättelser upprätthåller den egna definitionen av dessa koncept. Efter förgående tre analysavsnitt som har behandlat vilka uttryck för koncepten som synliggörs i narrativen, är följande avsnitt ett försök presentera de två sammanhängande narrativen: det ukrainska narrativet om konflikten i Ukraina och det ryska narrativet om konflikten i Ukraina.

Det ukrainska narrativet består av en tydlig emfas på det ukrainska självet som distanserad från den ryska andre. I Ukrainas narrativ om konflikten, så som framgår av debatterna i FN:s säkerhetsråd formas och upprätthålls den ukrainska identiteten, och själva idén om denna, genom distanserandet till Ryssland. Narrativet om konflikten i Ukraina handlar om att både implicit och explicit konstruera Ryssland som i rumsliga termer som en ”illegal angripare”, vilket också inkluderar ett politiskt innehåll. Narrativets början handlar således om hur Ryssland agerande utgör en aktiv och aggressiv handling vilket utgör ett hot mot Ukraina, som ikläds en identitet som är hotad. Genom att den ryska närvaron förstärks, timma för timma, väntas hotet växa sig allt starkare.

I narrativets inledning är det den tydliga distanseringen av Ryssland som angripare och ockupant, som tydligast kopplas till Ukrainas identitet som under attack. I narrativet ses också den ukrainska identiteten som samtida, medan distansen till Ryssland tycks långväga för att Ryssland utmålas som bakåtsträvande och beskrivs vara som ”från en svunnen tid”. Ryssland beskrivs i det ukrainska narrativet som en återgång till ett tidigare själv, en tidigare identitet, i form av Sovjetunionen. I historien framgår också hur ansvariga Ryssland är för destabiliseringen i Donetsk, Donbas och Luhansk, och hur den ryska beskrivningen av händelseutvecklingen och definitionen av situationen i landet som en humanitär kris utgör ett led i rysk psykologisk krigsföring. Den ryska identiteten tillskrivs egenskaper som icke-ansvarstagande och helt utan respekt för internationell fred och säkerhet.

Hotbildernas tematik spelar en central roll för narrativets utformning och, som påpekats ovan, är det ”hotbild Ryssland” som utgör hotet mot den Ukrainska säkerheten. Hotbilden som utmålas utpekar situationens stora allvar och manar till andra att också erkänna och bemöta detta hot. Hotbilden lanseras också till andra åhörare som att det utgör ett hot mot regionens stabilitet och internationell säkerhet. Hotbildens dimension förstärks vidare genom sammankopplingen med terrorism. Det ryska narrativet befäster tydligt den egna identiteten, självet, som distanserat från det ukrainska, andra. Det ryska narrativets huvudsakliga handling behandlar

konstruktionen av Ukraina som en icke-demokratisk nation, vilket återkommer i samtliga debatter, och som stat med en intern humanitär kris, snarare än något annat. I det ryska narrativet utgör detta en av de mest framträdande dragen. Händelseutvecklingen i detta narrativ trappas upp när den ukrainske presidenten Yanukovych tvingades på flykt efter den våldsamma statskuppen ledd av radikala nationalister. I detta narrativ beskrivs också hur oidentifierade beväpnade män från Kiev ska ha stormat inrikesministeriet på Krim. I det ryska narrativet distanseras självet från den ukrainske andre genom berättelser om självet som ansvarstagande och öppen, vilket framgår tydligast i berättelser om Ukraina som icke-demokratisk stat, och det ryska engagemanget och ansvarstagandet för att bidra med assistans i under rådande humanitära krisen i Ukraina. Den toleranta, öppna och demokratiska sidan hos det ryska självet i narrativet synliggörs också i och med ett närmande från en radikal distansering som gjorts i andra avseenden, till att tala om intresset för ett stabilt och starkt Ukraina där ”the legitimate rights and interests of the Ukrainians, our compatriots, and all citizens are protected” (S/PV.7125). Den ryska identiteten, som befästs och också reproduceras i narrativet, är hotad av det icke-demokratiska Ukraina och hotet riktas mer specifikt mot den ryska befolkningen i Ukraina, och de ryska soldater som också finns i landet. Därtill utgör hotbild Ukraina också ett hot mot mänskliga rättigheter och minoritetsrättigheter.

6 Slutsatser

I denna uppsats har syftet varit att blottlägga narrativen om Ukrainas konstruktion. I linje med uppsatsens syfte ställdes två frågeställningar, en mer generell: *Hur konstrueras narrativ om konflikt i FN:s säkerhetsråd?* Och sedan en mer specifik: *Hur konstrueras konflikten i Ukraina genom narrativen som presenteras i FN:s säkerhetsråd?*

Genom tillämpningen av en narrativanalys av det empiriska materialet kan några summerande slutsatser göras. I berättelserna, de som utgör narrativets 'vad', finns det sammanhängande abstract som gestaltar narrativens sammanfattning, där kontrasteras beskrivningar av händelseförloppen kanske tydligast av en humanitär kris mot militär aggression. Till dags dato finns det ännu ingen upplösning. Historien fortsätter, är pågående, och pendlar mellan perspektiv på dåtid, samtid och framtid. På så vis är den tidsliga aspekten av narrativet flytande. I tillstånd som präglas av oroligheter och konflikt, används så narrativet för att beskriva politiska omvälvningar och komplicerande handlingar. När konflikten i Ukraina rasar handlar historien inte bara om samtiden, narrativet bygger också i hög grad formuleringar om "kängor och vapen" som för tankarna till världskrigen, eller liknelser som kopplas till sovjettiden. Fredliga människor som ställs mot tyranner som tycks vara hämtade från en svunnen tid, både rumsligt och tidsligt. I så väl ryskt och ukrainskt narrativ beskrivs den parten som den som är ansvarstagande, och den andre, som allt annat än just det.

I diskursen, narrativets 'hur', skänks mening till händelserna genom sättet som de artikuleras på. I rysk och ukrainsk officiell diskurs har det med språkets som vapen och värja utkämpats verbala, eller narrativa strider om makten över ordet.

Tyngdpunkt har i arbetet med denna uppsats legat på den språkliga artikuleringen, i linje med uppsatsens poststrukturalistiska vetenskapsteoretiska utgångspunkter. Det går det inte att bortse från makten hos språket, men genom att blottlägga konstruktionerna av konflikten i Ukraina så som den formuleras i FN:s säkerhetsråd, kan möjligheter öppnas upp för alternativa sätt att se på konflikten, alternativa narrativ. I framtida studier kan, och bör, också andra koncept och analytiska nivåer stå i fokus vid analysen av narrativen. Utrymme kan exempelvis ges till intervjuer med individer, och på så vis stärka den individuella rösten i konflikter. Begrepp som har varit centrala för denna uppsats skulle kunna användas, men modifieras, för att bidra teoriutvecklande. Ytterligare studier skulle kunna fokuseras kring utveckling av narrativ metodologi, för att fånga upp det flytande och narrativ som saknar slut.

7 Referenser

7.1 Böcker och artiklar

- Ahrmens, Anette 2007. *A Quest for Legitimacy: Debating UN Security Council Rules on Terrorism and Non-proliferation*. Diss. Lund: Lunds Universitet.
- Baldwin, David A. 1997. The Concept of Security. *Review of International Studies*, 23:1, s. 5-26.
- Bhabha, Homi (red.) 1990. *Nation and narration*. London: Routledge.
- Buzan, B – Kelstrup, M – Lemaitre, P – Tromer, E – Wæver, O 1990. *The European Security Order Recast: Scenarios for the Post-Cold War Era*. London: Pinter
- Buzan, Barry 1991. *People, States, and Fear. An agenda for international security studies in the post-cold war era*. Boulder: Lynne Rienner
- Buzan, Barry – Wæver, Ole – de Wilde, Jaap 1998. *Security: A New Framework for Analysis*. Boulder: Lynne Rienner.
- Campbell, David 1992. *Writing Security: United States Foreign Policy and the Politics of Identity*. Manchester: Manchester University Press.
- Chartman, Seymore 1978. *Story and discourse. Narrative Structure in Fiction and Film*. London: Cornell University Press.
- Connolly, William 1991. *Identity/Difference: Democratic Negotiations of Political Paradox*, Ithaca: Cornell University Press.
- Daoudi, Mohammed och Barakat, Zeina 2013. Israelis and Palestinians: Contested Narratives. *Area and Ethnic Studies*, 18:2.
- Demker, Marie 2007. Idéer, normer, identiteter och diskurser i utrikespolitiken. I: *Sverige i världen*. Brommesson, Douglas och Ekengren, Ann-Marie (red.). Malmö: Gleerups.
- Der Derian, James 1992. *Antidiplomacy: Spies, Terror, Speed and War*. Oxford: Basil Blackwell
- Derrida, Jacques 1976. *Of Grammatology*. Baltimore: The John Hopkins University Press
- Derrida, Jacques 1978. *Writing and Difference*. London: Routledge
- Doty, Roxanne Lynn 1996. *Imperial Encounters: the politics of representation in North-South relations*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Edkins, J. 2003. *Trauma and the Memory of Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Elshtain, Jean Bethke. 1981. *Public man, private woman: woman in social and political thought*. Oxford: Robertson.
- Eriksson, Johan (red.) 2001. *Hotbildernas Politik*. Stockholm: Säkerhetspolitiska rådet, Utrikespolitiska institutet.
- Eriksson, Johan 2004. *Kampen om hotbilden: Rutin och drama i svensk säkerhetspolitik*. Stockholm: Santérus.
- Fairclough, Norman 2001. "Critical Discourse Analysis as a Method in Social Scientific Research", i Meyer, Michael och Wodak, Ruth (red.) *Methods of Critical Discourse Analysis*. London: Sage
- Foucault, Michael 1974. *The Archeology of Knowledge*. London: Tavistock Publications.
- Gerring, John 2004. "What is a case study and what is it good for?" *American Political Science Review*. 98:2, s. 341-354.
- Gourevitch, Philp 1998. *We wish to inform you that tomorrow we will be killed with our families*. London: Picador
- Goldsworthy, Vesna 1998. *Inventing Ruritania: The Imperialism of the Imagination*. New Haven: Yale University Press.
- Hansen, Lene 1997. "A Case for Seduction? Evaluating the Poststructuralist Conceptualization of Security". *Cooperation and Conflict*, 32:4, s. 369-397.
- Hansen, Lene 2001. "Gender. Nation. Rape. Bosnia and the Construction of Security", *International Journal of Politicis*, 3:1, s. 55-75.
- Hansen, Lene 2006. *Security as Practice. Discourse Analysis and the Bosnian War*. London: Routledge.
- Hansen, Lene och Nissenbaum, Helen 2009. Digital Disaster, Cyber Security, and the Copenhagen School. *International Studies Quarterly*, 53, s. 1155-1175.
- Halperin, Sandra och Heath, Olivier 2012. *Political Research: Methods and Pracrtical Skills*. Oxford: Oxford University Press
- Huntington, Samuel 1993. "The Clash of Cililizations?". *Foreign Affairs*, 72:3, s. 22-49.
- Joenniemi, Pertti 1990. Europe changes – The Nordic System Remains. *Bulletin of Peace Proposals*, 21:2, s. 205-17.
- King, Gary, Keohane, Robert och Verba, Sidney 1994. *Designing social inquiry: scientific inference in qualitative research*. Princeton: Princeton University Press.
- Korostelina, Karina 2013. Mapping national identity narratives in Ukraine. *The Journal of Nationalism and Ethnicity*, 41:2, s. 293-315.
- Kuus, Merje 2002. European Integration in Identity Narratives in Estonia: A Quest for Security. *Journal of Peace Research*, 39:1, s. 91-108).
- Kristeva, Julia 1980. *Desire in Language: A Semiotic Approach to Litterature and Art*. New York: Columbia University
- Liversage, Toni 1997. *Den Jugoslaviske Tragidie – Om krig, nationalism och fred*. Köpenhamn: Gyllendal.
- Malone, David 1998. *Decision-making in the UN Security Council: the case of Haiti, 1990 -1997*. Oxford: Clarendon.
- Malone, David (red.) 2004. *The UN Security Council: from the Cold War to the 21st century*. Boulder, Colo.: Lynne Rienner.

- Mearsheimer, John 2001. *The tragedy of Great Power Politics*. New York: Norton.
European Journal of International Relations, 2:2, s. 139-74.
- Melvern, Linda 2001. *United Nations*. 1:a upplagan. New York: Franklin Watts.
- Mor, Ben D. 2007. Power and Rhetorical Bargaining: The UN Security Council Debate on the Iraq War. *Global Society*. 21:2, s. 229-247.
- Neumann, Iver 1996. Collective Identity Formation: The Self and Other in International Relations.
- Neumann, Iver 1998. Russia as Europe's Other. *Journal of Area Studies*, 6:12, s. 26-73.
- Neumann, Iver 1999. *Uses of the Other: The East in European Identity Formation*. Minneapolis: University of Minnesota Press
- Nissen, Thomas Elkjer. 2013. "The ever changing narrative of conflict: how the role of war narratives changes from mobilizing for the battle of perceptions to influencing history". I: Jensen, Carsten (red.) *Democracy Managers*. Köpenhamn: Försvarsakademiets förlag.
- Noreen, Erik, Björk, Susanna och Lundblad, Stefan (red.) 2002. *Hot, identitet och historiebruk: det säkerhetspolitiska språkets utveckling i Baltikum under 1990-talet*. Lund: Studentlitteratur.
- Partner, Nancy 2008. The Linguistic Turn along Post-Postmodern Borders: Israeli/Palestinian Narrative Conflict. *New Literary History*, 39:4, s. 823-845.
- Pateman, Carole 1983. "Feminist Critiques of the Public/Private Dichotomy" i: Benn, Stanley I. och Gaus, Gerald (red.) *Public and Private in Social Life*. London: Croom Helm
- Pettersson, Bo och Robertsson, Alexa 2003. *Identitetsstudier i Praktiken*. Malmö: Liber.
- Pratt, Mary L. 1992. *Imperial Eyes: Travel Writing and Transculturation*. London: Routledge.
- Rattansi, Ali och Westwood, Sallie (red.) 1994. *Racism, modernity and identity: on the western front*. Oxford: Polity Press.
- Ricoeur, Paul 1984. *Time and Narrative*. Chicago: University of Chicago Press
- Robertson, Alexa. "Narrativanalys" i Bergström, Göran och Boréus, Kristina (red.) (2012) *Textens mening och makt: metodbok I samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 3:e uppl. Lund: Studentlitteratur
- Said, Edward W. 1978. *Orientalism*. New York: Pantheon Books.
- Shapiro, Michel J. 1981. *Language and political understanding: the politics of discursive practices*. New Haven: Yale University Press
- Sjöstedt, Roxanna 2010. *Talking Threats. The Social Construction of National Security in Russia and in the United States*. Uppsala: Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala Universitet.
- Somers, Margaret 1994. The Narrative Constitution of Identity: A Relational and Network Approach. *Theory and Society*, 23:5, s. 605-649.
- Strömbom, Lisa 2010. *Revisiting the past: Israeli identity, thick recognition and conflict transformation*. Lund: Statsvetenskapliga institutionen, Lunds Universitet.
- Todorova, Maria 1997. *Imagining the Balkans*. Oxford: Oxford University Press.

- Voeten, Erik 2001. Outside Options and the Logic of Security Council Action. *American Political Science Review*. 95:4, s. 845-858.
- Wæver, Ole 1996. "European Security Identities", *Journal of Common Market Studies*. 34:1, s. 103-32.
- Wæver, Ole 1997. "The Baltic Sea: A Region After Post-Modernity?". I: Joenniemi, Pertti (red.) *Neo-Nationalism or Regionality: The Restructuring of Political Space Around the Baltic Rim*. Stockholm: NordREFO.
- Walker, Rob. B. J. 1990. "Security, Sovereignty, and the Challenge of World Politics". *Alternatives*. 15:1, s. 3-27.
- Walker, Rob. B. J. 1993. *Inside/Outside International Relations as Political Theory*. Cambridge: Cambridge University Press
- Walt, Stephen M. 1991. "The Renaissance of Security Studies", *International Studies Quarterly*, 35:2, s. 211-39.
- Waltz, Kenneth 2001. *Man, the state and war: a theoretical analysis*. New York: Columbia University Press.
- Weldes, Jutta. 1999. *Constructing National Interest: The United States and the Cuban Missile Crisis*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Wendt, Alexander 1999. *Social Theory of International Relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wendt, Alexander 2003. "Why a World State is Inevitable". *European Journal of International Relations*, 9:4, s. 491-542.
- Williams, Michael och Neumann, Iver 2000. From Alliance to Security Community: NATO, Russia, and the Power of Identity. *Journal of International Studies*. 29:2, s. 357-387.
- Williams, Michael 2007. *Culture and Security: Symbolic Power and the Politics of International Security*. London: Routledge.
- Winther Jørgensen, Marianne J. och Philips, Louise 2000. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Özkirimli, Umut 2000. *Theories of nationalism: a critical introduction*. Basingstoke: Macmillan.

7.2 FN-dokument

- S/2014/136. Letter from the Permanent Representative of Ukraine to the United Nations addressed to the President of the Security Council. 28 februari 2014.
- S/2014/189. Security Council Draft Resolution. 15 mars 2014.
- S/2014/264. Letter from the Permanent Representative of the Russian Federation to the United Nations addressed to the President of the Security Council. 13 april 2014.
- S/PV.7123. 7123rd meeting of the Security Council. Official Communiqué. 28 februari 2014.
- S/PV.7124. 7124th meeting of the Security Council. 1 mars 2014.
- S/PV.7125. 7125th meeting of the Security Council. 3 mars 2014.
- S/PV.7134. 7134th meeting of the Security Council. 13 mars 2014.

S/PV.7138. 7138th meeting of the Security Council. 15 mars 2014.
S/PV.7144. 7144th meeting of the Security Council. 19 mars 2014.
S/PV.7154. 7154th meeting of the Security Council. 13 april 2014.
S/PV.7157. 7157th meeting of the Security Council. 16 april 2014.
S/PV.7165. 7165th meeting of the Security Council. 29 april 2014.
S/PV.7167. 7167th meeting of the Security Council. 2 maj 2014.
S/PV.7185. 7185th meeting of the Security Council. 28 maj 2014.
S/PV.7205. 7205th meeting of the Security Council. 24 juni 2014.
S/PV.7219. 7219th meeting of the Security Council. 18 juli 2014.
S/PV.7221. 7221st meeting of the Security Council. 21 juli 2014.
S/PV.7234. 7234th meeting of the Security Council. 5 augusti 2014.
S/PV.7239. 7239th meeting of the Security Council. 8 augusti 2014.
S/PV.7253. 7253rd meeting of the Security Council. 28 augusti 2014.
S/PV.7269. 7269th meeting of the Security Council. 19 september 2014.
S/PV.7287. 7287th meeting of the Security Council. 24 oktober 2014.
S/PV.7311. 7311th meeting of the Security Council. 12 november 2014.
S/PV.7365. 7365th meeting of the Security Council. 21 januari 2015.
S/PV.7368. 7368th meeting of the Security Council. 26 januari 2015.
S/PV.7384. 7384th meeting of the Security Council. 17 februari 2015.
S/PV.7395. 7395th meeting of the Security Council. 27 februari 2015.
S/PV.7400. 7400ed meeting of the Security Council. 6 mars 2015.